

Przewodnik po regulacjach w zakresie zielonych zamówień publicznych

Urząd Zamówień Publicznych

2025 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
1. Obowiązki w zakresie efektywności energetycznej.....	6
1.1. Efektywność energetyczna biurowego sprzętu komputerowego.....	12
1.2. Efektywność energetyczna w budownictwie	15
1.3. Etykietowanie produktów związanych z energią	18
1.4. Etykietowanie opon.....	24
1.5. Środki zarządzania środowiskowego w systemie EMAS	27
1.6. Metoda kalkulacji LCC dla budynków.....	29
2. Unijne oznakowanie ekologiczne	32
3. Unijne logo produkcji ekologicznej.....	35
4. Obowiązki w zakresie elektromobilności	37
4.1. Obowiązki w odniesieniu do posiadanych i zamawianych pojazdów oraz pojazdów wykorzystywanych na potrzeby realizacji określonych usług transportowych.....	37
4.2. Obowiązki w odniesieniu do nowych bezemisyjnych autobusów miejskich...	42
5. Technologie neutralne emisyjnie – rozporządzenie NZIA.....	45
6. Projektowanie ekologiczne (<i>ecodesign</i>).....	49
7. Zagospodarowanie odpadów	51
8. Opakowania i odpady opakowaniowe	53
9. Baterie i produkty wyposażone w baterie	55
10. Wyroby budowlane.....	57
Wykaz istotniejszych aktów prawnych	59
Wyciąg z wybranych przepisów prawa unijnego, które znajdują zastosowanie bezpośrednio.....	62

Stan prawny na grudzień 2025 r.

Wprowadzenie

Podstawowym aktem prawnym regulującym udzielanie zamówień publicznych w Polsce jest ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.), która wraz z wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi kształtuje procedurę nabywania dostaw, usług oraz robót budowlanych przez zamawiających publicznych i zamawiających sektorowych.

Oprócz tych podstawowych regulacji istnieje szereg kierunkowych aktów prawnych, które tworzą określone obowiązki po stronie zamawiających. Dotyczy to w dużej mierze obszaru zielonych zamówień publicznych.

Za pomocą ustaw przeniesiono do krajowego ustawodawstwa przepisy szeregu unijnych dyrektyw, w tym m.in. dyrektywy w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego¹, czy dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej².

Ponadto w drodze unijnych rozporządzeń, które nie wymagają transpozycji do przepisów prawa krajowego, ustanowiono ramy oznakowania produktów wprowadzanych do obrotu lub oddawanych do użytku, takie jak etykiety energetyczne³, etykiety dla opon⁴, jak również określono zasady ustanawiania i stosowania dobrowolnego programu oznakowania ekologicznego Ecolabel⁵. Instrumenty te ułatwiają zamawiającym uwzględnianie aspektów środowiskowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, zwłaszcza kiedy kierunkowe regulacje sektorowe zobowiązują do zakupu efektywnych energetycznie produktów w ramach zamówień publicznych albo kiedy

¹ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów transportu drogowego w celu wsparcia mobilności niskoemisyjnej (Dz. Urz. UE L 120 z 15.5.2009, ze zm.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/33/2024-05-20>

² dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, ze zm.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/2023-05-04>

³ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz. Urz. UE L 198 z 28.07.2017, ze zm.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/2021-05-01>

⁴ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/740 z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych parametrów, zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1369 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1222/2009 (Dz. Urz. UE L 177 z 5.6.2020, ze zm.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/2020-06-05>

⁵ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.1.2010, ze zm.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/66/2017-11-14>

przepisy w zakresie zamówień publicznych umożliwiają zastosowanie w ramach postępowania określonego oznakowania w ramach opisy przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny oferty albo wymagań związanych z realizacją zamówienia.

Należy również podkreślić, że w ostatnich latach wzrosła częstotliwość przyjmowania unijnych aktów prawnych, które zawierają regulacje z obszaru zielonych zamówień. Jest to rezultatem intensywnych działań ze strony Komisji Europejskiej, która już w Komunikacie pn. Europejski Zielony Ład⁶ z 2019 r. zasygnalizowała, że przedstawi propozycje nowych przepisów i wskazówek dotyczących proekologicznych zamówień publicznych.

Od 2023 r. do unijnego porządku prawnego weszło m.in. rozporządzenie w sprawie baterii i zużytych baterii⁷, rozporządzenie zaostrzające normy emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich⁸, rozporządzenie w sprawie technologii neutralnych emisyjnie⁹, rozporządzenie w sprawie ram ustalania wymogów dla ekoprojektu na zrównoważone produkty¹⁰, rozporządzenie w sprawie zharmonizowanych zasad wprowadzenia do obrotu wyrobów budowlanych¹¹, rozporządzenie w sprawie opakowań i odpadów

⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów - Europejski Zielony Ład – COM (2019) 640

⁷ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2023/1542 z 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE – art. 85, Dz. Urz. UE L 191 z 28.7.2023, s. 1, z późn. zm. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1542/2024-07-18>

⁸ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1610 z dnia 14 maja 2024 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1242 w odniesieniu do zaostrzenia norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/858 i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/956 - art. 3e, Dz. Urz. UE L, 2024/1610, 6.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1610/oj>

⁹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (tzw. Rozporządzenie NZIA) – art. 25, Dz. Urz. UE L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>

¹⁰ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylenia dyrektywy 2009/125/WE – art. 65, Dz. Urz. UE L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>

¹¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3110 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylenia rozporządzenia (UE) nr 305/2011 – art. 83, Dz. Urz. UE L, 2024/3110, 18.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj>

opakowaniowych¹². Przyjęto również nową dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona)¹³, dyrektywę zmieniającą dyrektywę w sprawie promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz nową dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona)¹⁴.

Nowo przyjęte rozporządzenia zawierają przeważnie podstawę prawną do wydania przez Komisję aktów delegowanych albo wykonawczych, które doprecyzują zobowiązania instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających w zakresie uwzględniania wymogów środowiskowych. Na szczegółowe regulacje zobowiązujące do uwzględnienia wymogów środowiskowych w ramach poszczególnych elementów postępowania o udzielenie zamówienia przyjdzie nam zatem jeszcze poczekać. Z kolei w przypadku wspomnianych unijnych dyrektyw, na szczeblu krajowym toczą się prace legislacyjne przenoszące ich przepisy na grunt prawa krajowego.

Mając do czynienia z tak dużą liczbą unijnych i krajowych regulacji, warto dokonać ich usystematyzowania, dzięki czemu zamawiający otrzymają jasną i konkretną informację, jakie wymogi środowiskowe w ramach jakich elementów postępowania mają obowiązek już uwzględniać, jakie obowiązki wejdą w życie wraz z przyjęciem przez Komisję Europejską aktów wykonawczych lub delegowanych, a także jakie dostępne narzędzia i instrumenty można wykorzystać w ramach prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia.

¹² rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylecia dyrektywy 94/62/WE – art. 63, Dz. Urz. UE L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>

¹³ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (wersja przekształcona) – art. 7, Dz. Urz. UE L 231 z 20.9.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>

¹⁴ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona) – art. 7, Dz. Urz. UE L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>

1. Obowiązki w zakresie efektywności energetycznej

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 711) jest krajowym aktem prawnym, który w sposób horyzontalny określa, jakie parametry techniczne mają spełniać zamawiane w ramach zamówień publicznych produkty oraz jakim warunkom technicznemu muszą odpowiadać nabywane, wynajmowane lub użytkowane przez sektor publiczny budynki.¹⁵

Mimo że dyrektywa 2012/27/UE nakładała obowiązki w zakresie efektywności energetycznej jedynie na instytucje rządowe, krajowe regulacje rozszerzyły obowiązek nabywania produktów, usług i budynków o bardzo dobrej charakterystyce energetycznej na organy władzy publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.)¹⁶, do których zalicza się m.in. **organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały**.¹⁷

Mocą art. 8 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej organy władzy publicznej są obowiązane:

- nabywać efektywne energetycznie produkty lub
- zlecać [efektywne energetycznie] usługi, których wykonanie związane jest ze zużyciem energii,
- nabywać lub wynajmować efektywne energetycznie budynki lub ich części, które spełniają co najmniej wymagania minimalne w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹⁸, lub
- w użytkowanych budynkach należących do Skarbu Państwa poddawanych przebudowie, zapewnić wypełnienie zaleceń, o których mowa w art. 10 pkt 3

¹⁵ ustawa o efektywności energetycznej z 2016 r. przenosi na grunt prawa krajowego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1), która już nie obowiązuje, bowiem została zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz. Urz. UE L 231 z 20.9.2023, str. 1); termin transpozycji dyrektywy 2023/1791 upłynął w dniu 11 października 2025 r.

¹⁶ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), dalej jako: ustawa o finansach publicznych

¹⁷ zob. art. 9 pkt 1 ustawy o finansach publicznych

¹⁸ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225).

ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 101)¹⁹, lub

- realizować inne środki poprawy efektywności energetycznej w zakresie charakterystyki energetycznej budynków.

Obowiązek podjęcia przez organy władzy publicznej określonych działań służących poprawie efektywności energetycznej znajduje zastosowanie w przypadku zamówień publicznych na dostawy, usługi lub roboty budowlane, których wartość jest równa lub przewyższa unijne kwoty progowe²⁰.

Ustawa o efektywności energetycznej doprecyzowuje przy tym w art. 8 ust. 4 wymagania stawiane produktom i usługom nabywanym przez organy władzy publicznej. Przy założeniu, że zostanie zachowana zgodność z kryteriami opłacalności i technicznej przydatności oraz będzie to ekonomicznie uzasadnione, muszą one odpowiadać następującym parametrom:

- dla produktów związanych z energią - kryterium zaliczania do najwyższej klasy efektywności energetycznej jaka jest możliwa do osiągnięcia – w przypadku produktów związanych z energią, określonych w aktach delegowanych w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378);
- dla produktów związanych z energią nieobjętych etykietami energetycznymi - wymagania w zakresie poziomów referencyjnych efektywności energetycznej ustalone na podstawie rozporządzeń Komisji Europejskiej w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.);

¹⁹ mowa o zawartych w świadectwie charakterystyki energetycznej zaleceniach, które określają zakres i rodzaj robót budowlano-instalacyjnych poprawiających charakterystykę energetyczną budynku lub jego części, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz. U. poz. 376, z 2017 r., poz. 22, z 2019 r., poz. 1829).

²⁰ Aktualne kwoty progowe oraz ich równowartość zostały wskazane w obwieszczeniu Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 3 grudnia 2023 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M. P. poz. 1344) obowiązujące od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2025 r. Kwoty progowe na kolejne dwa lata zostały wskazane w obwieszczeniu Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 8 grudnia 2025 r. w sprawie aktualnych progów unijnych określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE na lata 2026–2027, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M. P. poz. 1247)

- dla biurowego sprzętu komputerowego - wymogi efektywności energetycznej co najmniej odpowiadające wymaganiom wymienionym w umowie między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013 r., str. 7);
- dla opon - kryterium posiadania najwyższej klasy efektywności paliwowej.

Wymagania w zakresie parametrów technicznych związanych z efektywnością energetyczną zamawiający wskazują przede wszystkim w ramach **opisu przedmiotu zamówienia**. Mogą opcjonalnie zdecydować o ustanowieniu **kryterium oceny ofert** w oparciu o efektywność energetyczną, przypisując odpowiednio wysoką wagę produktom spełniającym wyższe wymagania efektywności energetycznej od tych bazowych, ustanowionych w ramach opisu przedmiotu zamówienia.

Należy przy tym podkreślić, iż wymagania w zakresie charakterystyki energetycznej dotyczą nie tylko produktów nabywanych przez organy władzy publicznej, ale również produktów wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia. Udzielając zamówienia publicznego, którego przedmiotem są usługi, organy władzy publicznej zobowiązują wykonawcę tej usługi do stosowania efektywnych energetycznie produktów, o ile na potrzeby realizacji usługi wykonawcy nabyli oni nowe produkty. W takim przypadku zamawiający określają na podstawie art. 96 ustawy Pzp **środowiskowe wymagania związane z realizacją zamówienia**, doprecyzowując odpowiednie poziomy efektywności energetycznej produktów wykorzystywanych na etapie realizacji zamówienia.

Zamawiający muszą zadbać o to, aby doprecyzować, jakie dokumenty wykonawcy mają przedłożyć w postępowaniu o udzielenie zamówienia celem potwierdzenia spełniania przez oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi wymagań określonych przez zamawiającego. Zamawiający wskazuje wymagane przedmiotowe środki dowodowe w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia.

W przypadku produktów związanych z energią, dla których w formie aktów delegowanych Komisji Europejskiej przyjęta została etykieta energetyczna, na potwierdzenie osiągnięcia przez te produkty odpowiednich poziomów w zakresie efektywności energetycznej, zamawiający mogą żądać przedłożenia etykiety energetycznej. Z kolei w przypadku produktów, dla których nie wydano etykiet energetycznych, a wymagania w zakresie poziomów referencyjnych efektywności energetycznej określono w rozporządzeniach Komisji UE wydanych na podstawie dyrektywy 2009/125/WE, odpowiednim środkiem dowodowym będzie deklaracja zgodności UE potwierdzająca spełnianie przez wyrób wymagań wynikających z norm zharmonizowanych.

W odniesieniu do ogumienia dla pojazdów transportu drogowego, analogicznie jak w przypadku produktów związanych z energią, zamawiający może wymagać

przedłożenia stosownej etykiety, która stanowić będzie potwierdzenie klasy efektywności paliwowej opon.

Z kolei w odniesieniu do biurowego sprzętu komputerowego, zamawiający może określić wymagania techniczne sprzętu IT w oparciu o poziomy referencyjne wskazane w obowiązujących specyfikacjach technicznych amerykańskiego programu Energy Star. Należy pamiętać, że europejska wersja programu została zakończona z dniem 20 lutego 2018 r. wraz z wygaśnięciem umowy pomiędzy rządem Stanów Zjednoczonych a Unią Europejską w tym zakresie.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej utrzymała przy tym w mocy regulacje z poprzedniego stanu prawnego²¹, nakładające na jednostki sektora publicznego obowiązek podjęcia działań w zakresie efektywności energetycznej. Ustawa o efektywności energetycznej zobowiązuje jednostki sektora publicznego w ramach realizacji swoich zadań do stosowania co najmniej jednego ze środków poprawy efektywności energetycznej, do których zalicza się:

- realizację i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji albo ich wymianę lub modernizację;
- realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1446, ze zm.).

Jako dodatkowy środek poprawy efektywności energetycznej ustawa o efektywności energetycznej z 2016 r. wprowadziła:

- wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego zgodnie z unijnym rozporządzeniem nr 1221/2009, potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. z 2020 r. poz. 634).

W późniejszym okresie wykaz środków poprawy efektywności energetycznej dodatkowo uzupełniono o:

- realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w cyt. ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji

²¹ wprowadzone *ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej* (Dz. U. nr 94 poz. 551), która transponowała do krajowego ustawodawstwa dyrektywę 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. Urz. WE L 114 z 27.04.2006 r., str. 64).

emisyjności budynków.

Jednostki sektora publicznego mogą realizować środki poprawy efektywności energetycznej w ramach prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

W celu nabycia nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji, zamawiający mogą ustanowić odpowiednie wymagania w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** (np. wskazując minimalną klasę energetyczną, której wymogi muszą spełniać oferowane przez wykonawców produkty) lub **kryteriów oceny ofert** (np. przyznanie dodatkowych punktów produktom o wyższej klasie efektywności energetycznej od tej wskazanej przez zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia).

W przypadku przedsięwzięcia termomodernizacyjnego realizowanego w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych zamawiający może w **opisie przedmiotu zamówienia** określić m.in. minimalne parametry techniczne stosowanych wyrobów budowlanych. **Kryteria oceny ofert** mogą z kolei przyznawać dodatkowe punkty wykonawcom, którzy zaoferują realizację działań termomodernizacyjnych z wykorzystaniem produktów spełniających wyższe standardy (np. wyższy wskaźnik izolacyjności termicznej okna będzie dodatkowo punktowany).

Dążąc do uzyskania lepszych efektów związanych z poprawą energochłonności, działania termomodernizacyjne mogą być realizowane w ramach umowy o efekt energetyczny w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne. Przedmiotem partnerstwa publiczno-prywatnego jest wspólna realizacja przedsięwzięcia oparta na podziale zadań i ryzyk pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym. W zależności od formy wynagrodzenia partnera prywatnego, do jego wyboru i umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym mogą być stosowane m.in. przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. W takim przypadku w **opisie przedmiotu zamówienia** zamawiający może określić pożądane minimalne poziomy oszczędności zużycia ciepła na cele grzewcze (bez ciepłej wody użytkowej) oraz oszczędności zużycia energii elektrycznej na oświetlenie. W ramach **kryteriów oceny ofert** zamawiający może przyznać dodatkowe punkty tym wykonawcom, którzy zaoferują większe oszczędności w zużyciu energii cieplnej i elektrycznej.

Ważne: przyjęta 13 września 2023 r. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 wymaga transpozycji do krajowego porządku prawnego. Zgodnie z art. 36 dyrektywy 2023/1791 przepisy art. 7 oraz załącznika IV powinny być wprowadzone w życie przez państwa członkowskie w formie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych w terminie do dnia 11 października 2025 r. W momencie przygotowywania niniejszej publikacji Polska nie dokonała jeszcze transpozycji

przepisów tej dyrektywy. Obecnie trwają prace nad *projektem ustawy o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw* (<https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-efektywnosci-energetycznej-oraz-niektorych-innych-ustaw4>).

1.1. Efektywność energetyczna biurowego sprzętu komputerowego

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie unijnego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych²² ustanowiło zasady znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych dla państw członkowskich Unii Europejskiej.

Rozporządzenie stanowiło uzupełnienie Umowy w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych zawartej między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską. Umowa ta w załączniku C określała specyfikacje techniczne dla wybranych grup produktów z kategorii biurowego sprzętu komputerowego.

Na mocy art. 6 ust. 1 cyt. rozporządzenia wprowadzono na centralne organy rządowe w rozumieniu dyrektywy 2004/18/WE²³ nałożony został obowiązek zakupu biurowego sprzętu komputerowego spełniającego wymagania w zakresie efektywności energetycznej co najmniej równorzędne wymaganiom ustanowionym w ramach specyfikacji technicznych Energy Star. Takie zobowiązanie znalazło zastosowanie do zamówień publicznych na dostawy o wartości równej lub przekraczającej unijne kwoty progowe. W przepisach tych podkreślono również, iż zobowiązanie nałożone na centralne organy rządowe dotyczy okresu obowiązywania Umowy w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych.

Umowa w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych wygasła z dniem 20 lutego 2018 r. i tym samym wygasło przewidziane w nim zobowiązanie centralnych organów rządowych państw członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto wraz z wygaśnięciem Umowy w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, począwszy od dnia 20 lutego 2018 r. przestały być aktualizowane unijne wykazy

²² Dz. Urz. UE L 39 z 13.2.2008 r., str. 1, ze zm.

²³ dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. UE L 134 z 30.4.2004, str. 114; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 06, t. 7, str. 132), która już nie obowiązuje, bowiem została zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, str. 65); wykaz centralnych organów rządowych państw członkowskich Unii Europejskiej znajduje się obecnie w załączniku I do dyrektywy 2014/24/UE

produktów biurowego sprzętu komputerowego spełniających wymogi techniczne w ramach europejskiego programu Energy Star²⁴.

Wygaśnięcie wspomnianej umowy nie oznacza jednak końca programu Energy Star, który opracowany został w Stanach Zjednoczonych. Program nadal funkcjonuje m.in. na rynku amerykańskim, mając przy tym zastosowanie do znacznie większej gamy produktów. Amerykańska strona programu (<https://www.energystar.gov>) oferuje dostęp do aktualnych specyfikacji technicznych (<https://www.energystar.gov/products/spec>) określających obowiązujące wymogi w zakresie efektywności energetycznej dla określonych grup produktowych, a także zawiera wykazy produktów je spełniających.

Aktualne specyfikacje techniczne dla poszczególnych typów biurowego sprzętu komputerowego w ramach amerykańskiego programu Energy Star:

specyfikacja dla wyświetlaczy (wersja 8.0) – wejście w życie 28 stycznia 2020 r.

specyfikacja dla komputerów (wersja 8.0) - wejście w życie 15 października 2020 r.

specyfikacja dla urządzeń do przetwarzania obrazu (wersja 3.2) – wejście w życie 18 listopada 2021 r.

specyfikacja dla zasilaczy bezprzerwowych (wersja 2.0) – wejście w życie 1 stycznia 2019 r.

specyfikacja dla serwerów korporacyjnych (wersja 4.0) – wejście w życie 12 stycznia 2024 r.

Mimo braku prawnego obowiązku, zamawiający w ramach zamówień publicznych mogą nadal korzystać z oznakowania Energy Star, stosując wartości graniczne parametrów dotyczących efektywności energetycznej, które określono w specyfikacjach technicznych przyjętych w ramach amerykańskiego programu Energy Star.

W ramach zamówień publicznych w **opisie przedmiotu zamówienia** można określić wymagania w zakresie efektywności energetycznej biurowego sprzętu komputerowego, odnosząc się przykładowo do wartości granicznych ujętych w aktualnych dedykowanych specyfikacjach technicznych programu Energy Star. Można również w ramach **kryteriów oceny ofert** odpowiednio wysoką wagę przypisać produktom spełniającym lepsze parametry wyższe niż określone w specyfikacjach programu Energy Star, co skutkować będzie nabyciem biurowego sprzętu komputerowego jeszcze efektywniejszego energetycznie.

Na potwierdzenie spełniania przez oferowany biurowy sprzęt komputerowy odpowiednich wymagań w zakresie efektywności energetycznej zgodnych z programem

²⁴ poświęcona unijnemu programowi Energy Star domena internetowa: <http://www.eu-energystar.org> została wyłączona. Obecnie informacje dot. wygaśniętego programu oraz archiwalne już wykazy efektywnego energetycznie biurowego sprzętu komputerowego dostępne są pod linkiem: https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-products/energy-star_en#archive

Energy Star, wykonawcy mogą z wykazać figurowanie sprzętu IT w amerykańskich wykazach Energy Star: https://www.energystar.gov/products/office_equipment. Należy jednak pamiętać, iż wykazy te obejmują jedynie produkty wprowadzone do obrotu na rynek amerykański, niezależnie od tego, czy zostały wprowadzone do obrotu na rynku unijnym. Alternatywnym środkiem dowodowym będzie dokumentacja techniczna producenta.

W związku z wygaśnięciem europejskiej wersji programu Energy Star zamawiający nie powinni bezpośrednio odwoływać się do tej etykiety w ramach opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert, czy w wymaganiach dotyczących realizacji zamówienia.

Warto zarazem pamiętać, że obecnie na rynku funkcjonuje kilka oznakowań ekologicznych dla biurowego sprzętu komputerowego, które w zakresie zużycia energii bazują na specyfikacjach technicznych programu Energy Star. Wymień tu należy etykietę TCO Certified oraz EPEAT.

Przykładowe oznakowania ekologiczne typu I

TCO (TCO Certified) – etykieta zrównoważonego rozwoju dla sprzętu IT – oznakowanie typu 1 według normy ISO 14024. Kryteria w ramach TCO Certified są opracowywane przez TCO Development (*Unia Pracodawców*), będącą spółką zależną od TCO, bezpośrednio odpowiedzialnej za rozwój i przyznawanie certyfikatów zgodności.

Certyfikacja w ramach TCO Certified obejmuje następujące grupy produktowe: monitory, notebooki, tablety, smartfony, komputery stacjonarne, komputery All-in-One, projektory oraz zestawy słuchawkowe.

Wykaz produktów dostępny pod: <https://tcocertified.com/product-finder/>

EPEAT (ang. Electronic Product Environmental Assessment Tool) - **Narzędzie Elektronicznej Oceny Środowiskowej Produktu** stanowi oznakowanie ekologiczne typu I według normy ISO 14024 zarządzane przez Globalną Radę Elektroniki (GEC). W ramach oznakowania oceniane są różne aspekty środowiskowe cyklu życia urządzenia. Produkty są klasyfikowane jako złote, srebrne lub brązowe w oparciu o zestaw kryteriów efektywności środowiskowej.

Wykaz produktów oraz kryteriów dostępny pod: <https://epeat.net/>

1.2. Efektywność energetyczna w budownictwie

Ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków²⁵

transponowała do prawa krajowego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków²⁶.

Ustawa ta określa m.in. sposób opracowania krajowego planu działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii. W celu wypełnienia nałożonego na państwa członkowskie obowiązków, w świetle których:

- po dniu 31 grudnia 2018 r. nowe budynki zajmowane przez władze publiczne oraz będące ich własnością mają stanowić budynki o niemal zerowym zużyciu energii, oraz
- do dnia 31 grudnia 2020 r. wszystkie nowe budynki mają być budynkami o niemal zerowym zużyciu energii

w „Krajowym planie działań mającym na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii”²⁷ wprowadzono definicję budynku o niskim zużyciu energii oraz określono jego wymogi techniczne.

Za budynek o niskim zużyciu energii należy uznać budynek spełniający wymagania związane z oszczędnością energii i izolacyjnością cieplną zawarte w przepisach techniczno-budowlanych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane*, tj. w szczególności w dziale X oraz załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225). Określone w przepisach najwyższe parametry techniczne stanowią od dnia 1 stycznia 2021 r. powszechnie obowiązujący standard. Należy przy tym podkreślić, iż przepisy techniczno-budowlane wskazują jedynie poziom wymagań minimalnych. Możliwe jest zatem ustanowienie jeszcze wyższych parametrów, bardziej korzystnych pod względem efektywności energetycznej.

²⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 101

²⁶ Dz. Urz. UE L 153 z 18.6.2010 r., str. 13, ze zm.

²⁷ Uchwała Nr 91 Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia „Krajowego planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii” (M.P. poz. 614).

Przez wymagania minimalne rozumie się m.in.:

- zapewnienie wartości wskaźnika EP [kWh/(m²rok)], określającego roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej, a w przypadku budynków użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, gospodarczych i magazynowych - również do oświetlenia wbudowanego, obliczonej według przepisów dotyczących metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynków, mniejszej od wartości granicznych określonych w rozporządzeniu,
- spełnienie wymagań izolacyjności cieplnej dla przegród oraz wyposażenia technicznego budynku określonych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.

Wymagania minimalne dla częściowej maksymalnej wartości wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej (EP_{H+W}), częściowej maksymalnej wartości wskaźnika EP na potrzeby chłodzenia (ΔEP_C) oraz częściowej maksymalnej wartości wskaźnika EP na potrzeby oświetlenia (ΔEP_L) zostały określone w § 329 cyt. rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Tabela: częściowa maksymalna wartość wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej

Rodzaj budynku	Częstkowe maksymalne wartości wskaźnika EP_{H+W} na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej [kWh/(m ² ? rok)]
	od 1 stycznia 2021 r.
Budynek użyteczności publicznej:	
a) opieki zdrowotnej	190
b) pozostałe	45
Budynek gospodarczy, magazynowy i produkcyjny	70

Z kolei wartości minimalne dla współczynnika przenikania ciepła ścian, dachów, stropów i stropodachów dla wszystkich rodzajów budynków oraz wartości minimalne dla współczynnika przenikania ciepła okien, drzwi balkonowych i drzwi zewnętrznych określono w tabelach załącznika 2 do cyt. rozporządzenia.

Tabela: Współczynnik przenikania ciepła $U_{C(max)}$ [W/(m²-K)] dla ściany zewnętrznej oraz dachów, stropodachów i stropów pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami

Współczynnik przenikania ciepła $U_{C(max)}$ [W/(m ² -K)]	
Harmonogram	od 1 stycznia 2021 r.
Ściany zewnętrzne:	
a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$	0,20
b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i < 16^\circ\text{C}$	0,45
c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$	0,90
Dachy, stropodachy i stropy pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami:	
a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$	0,15
b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i < 16^\circ\text{C}$	0,30
c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$	0,70

Ustawa o charakterystyce energetycznej budynków nie odnosi się w swoich przepisach bezpośrednio do zamówień publicznych. Podmioty publiczne, realizując w ramach zamówień publicznych inwestycje budowlane, określają w **opisie przedmiotu zamówienia** obowiązujące minimalne parametry techniczne dla nowych budynków lub obiektów poddawanych renowacji, co determinuje ich charakterystykę energetyczną. Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych. Jeżeli przedmiot zamówienia obejmuje zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego, w którym podaje się m.in. wymagania techniczne i materiałowe stawiane robotom budowlanym²⁸.

Wymagania związane z oszczędnością energii i izolacyjnością cieplną określone dla „budynku o niskim zużyciu energii” stanowią już powszechnie obowiązujący standard. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby w zamówieniach na roboty budowlane organizowanych przez jednostki administracji publicznej stosować wyższe parametry techniczne dla obiektów budowlanych. Mniejsze zapotrzebowanie na energię pierwotną oraz mniejszy współczynnik przenikania ciepła względem obowiązującego standardu można określić już w ramach **opisu przedmiotu zamówienia**. Wówczas wszystkie oferty będą musiały te wymagania uwzględniać. Decydując się na uwzględnienie obu

²⁸ zob. art. 103 ust. 2 i 3 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

wyżej wymienionych wymagań w ramach **kryteriów oceny ofert**, zamawiający przyzna dodatkowe punkty tym ofertom, które gwarantują osiągnięcie przez budynki wyższych od obowiązujących standardów parametrów technicznych.

Ważne: przyjęta 24 kwietnia 2024 r. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków²⁹ przewiduje wprowadzenie nowego standardu budynków – tj. **budynku bezemisijnego**.

Zgodnie z jej art. 7, państwa członkowskie zapewniają, aby nowe budynki były budynkami bezemisijnymi:

- od dnia 1 stycznia 2028 r. – w przypadku nowych budynków będących własnością instytucji publicznych; oraz
- od dnia 1 stycznia 2030 r. – w przypadku wszystkich nowych budynków.

Dyrektywa wymaga transpozycji do przepisów prawa krajowego.

1.3. Etykietowanie produktów związanych z energią

W 2017 r. na szczeblu unijnym przyjęto **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE^{30,31}**, którego celem jest ujednolicenie w ramach Unii Europejskiej wymogów względem etykietowania produktów związanych z energią i zapewnienie standardowych informacji o produkcji dotyczących efektywności energetycznej, zużycia energii i innych zasobów przez

²⁹ Dz. Urz. UE serii L nr 2024/1275 z 8.5.2024, ELL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>

³⁰ Dz. Urz. UE L 198 z 28.7.2017 r., str. 1, ze zm.

³¹ rozporządzenie 2017/1369 zastąpiło dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcji, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią, która to ustanowiła ramy dla harmonizacji krajowych przepisów dot. obowiązku zapewnienia informacji dla użytkownika końcowego

produkty podczas użytkowania oraz podawanie informacji dodatkowych o produktach. W świetle rozporządzenia, dostawcy³² są zobowiązani do zapewnienia, aby wprowadzane do obrotu produkty były opatrzone dokładnymi wydrukowanymi etykietami i kartami informacyjnymi produktu. Z kolei sprzedawcy mają obowiązek eksponować w widoczny sposób etykietę dostarczoną przez dostawcę oraz na wniosek udostępniać klientom kartę informacyjną produktu.

Zgodnie z rozporządzeniem wszystkie produkty związane z energią otrzymają nową, zaktualizowaną etykietę obejmującą skalę od A (najbardziej wydajne) do G (najmniej wydajne). System ten zastępuje dotychczasowy system etykiet **A+++** do **G**, który jest mniej efektywny ze względu na rozwój bardziej energooszczędnych produktów. Etykiety będące w użyciu przed 1 sierpnia 2017 r. są przez Komisję Europejską sukcesywnie przekalowywane dla zapewnienia zgodności z nowym rozporządzeniem.

Akty delegowane wydane na podstawie rozporządzenia 2017/1369:

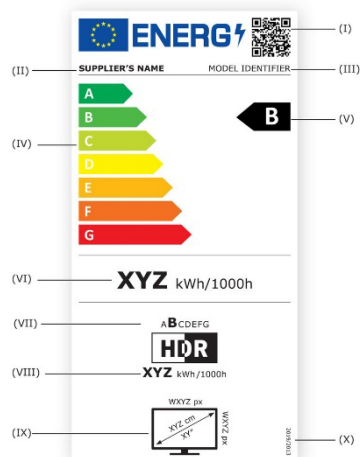
- 1) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2013 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **wyświetlaczy elektronicznych** i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 1),
- 2) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2014 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **pralek i pralko-suszarek** dla gospodarstw domowych oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1061/2010 i dyrektywę Komisji 96/60/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 29)
- 3) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2015 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **źródeł światła** oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 874/2012 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 68)
- 4) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2016 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **urządzeń chłodniczych** i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1060/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 102)
- 5) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2017 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369

³² tj. producenci z siedzibą w Unii Europejskiej, upoważnieni przedstawiciele producentów, którzy nie mają siedziby w UE lub importerzy, którzy wprowadzają produkt do obrotu w Unii Europejskiej.

w odniesieniu do etykietowania energetycznego **zmywarek do naczyń** dla gospodarstw domowych oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 134)

- 6) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2018 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **urządzeń chłodniczych z funkcją sprzedaży bezpośredniej** (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 155)
- 7) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/1669 z dnia 16 czerwca 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **smartfonów i komputerów typu slate** (Dz. Urz. UE L 214 z 31.08.2023, str. 9)
- 8) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2534 z dnia 13 lipca 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych** oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 392/2012 (Dz. Urz. UE L 2023/2534 z 22.11.2023)

Przykład nowej etykiety dla wyświetlaczy elektronicznych³³

Na etykiecie wyświetlacza elektronicznego muszą znajdować się następujące informacje:

I. kod QR;

³³ Załącznik III do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/2013 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego wyświetlaczy elektronicznych i uchylającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2010

II. nazwa dostawcy lub jego znak towarowy;

III. identyfikator modelu u dostawcy;

IV. skala klas efektywności energetycznej od A do G;

V. klasa efektywności energetycznej ustalona zgodnie z załącznikiem II pkt B w przypadku stosowania $P_{measuredSDR}$;

VI. wyrażone w kWh na 1000h zużycie energii w trybie włączenia podczas odtwarzania treści w technologii SDR, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;

VII. klasa efektywności energetycznej ustalona zgodnie z załącznikiem II pkt B w przypadku stosowania $P_{measuredHDR}$;

VIII. wyrażone w kWh na 1000h zużycie energii w trybie włączenia podczas odtwarzania treści w technologii HDR, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;

IX. przekątna widzialna ekranu w centymetrach i calach oraz wyrażona w pikselach rozdzielczość w poziomie i pionie;

X. numer niniejszego rozporządzenia, czyli „2019/2013.”

Obowiązująca **ustawa z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378)** tworzy system kontroli etykietowania energetycznego produktów związanych z energią w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu lub oddawaniu do użytku produktów związanych z energią, które nie spełniają wymagań określonych w rozporządzeniu (UE) 2017/1369 lub aktach delegowanych. Przepisy ustawy stosuje się do produktów związanych z energią, dla których wymagania dotyczące sporządzania dokumentacji technicznej oraz stosowania etykiet i kart informacyjnych produktów określają akty delegowane Komisji Europejskiej.

Minister właściwy do spraw energii³⁴ ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz aktów delegowanych.

Lista wskazana w obwieszczeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie wykazu aktów delegowanych (M.P. 2024 r. poz. 115) oprócz aktów wymienionych powyżej obejmuje również akty delegowane wydane jeszcze na podstawie uchylonej już dyrektywy 2010/30/WE:

³⁴przed 24 lipca 2025 r. działem administracji rządowej - energia kierował Minister Klimatu i Środowiska, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 941); od dnia 24 lipca 2025 r. na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Energii (Dz. U. z 2025 r. poz. 1001) działami administracji rządowej: (1) energia i (2) gospodarka surowcami energetycznymi kieruje Minister Energii

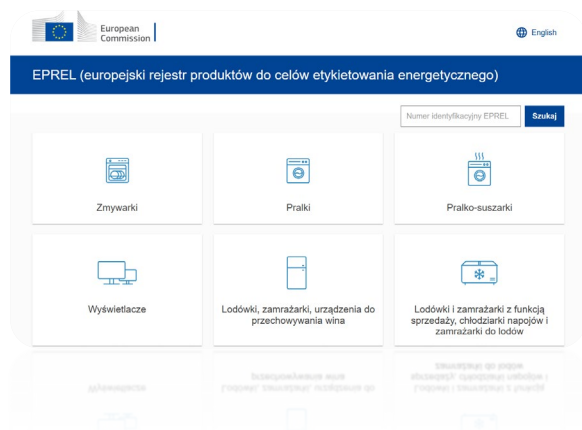
- 1) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **klimatyzatorów** (Dz. Urz. UE L 178 z 06.07.2011, str. 1, ze zm.)
- 2) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 392/2012 z dnia 1 marca 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego **suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych** (Dz. Urz. UE L 123 z 09.05.2012, str. 1, ze zm.)
- 3) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne** (Dz. Urz. UE L 239 z 06.09.2013, str. 1, ze zm.)
- 4) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 812/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne** (Dz. Urz. UE L 239 z 06.09.2013, str. 83, ze zm.)
- 5) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 65/2014 z dnia 1 października 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **domowych piekarników i okapów nadkuchennych** (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2014, str. 1, ze zm.)
- 6) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 518/2014 z dnia 5 marca 2014 r. zmieniające rozporządzenia delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010, (UE) nr 1060/2010, (UE) nr 1061/2010, (UE) nr 1062/2010, (UE) nr 626/2011, (UE) nr 392/2012, (UE) nr 874/2012, (UE) nr 665/2013, (UE) nr 811/2013 i (UE) nr 812/2013 w odniesieniu do etykietowania **produktów związanych z energią w internecie** (Dz. Urz. UE L 147 z 17.05.2014, str. 1, ze zm.)
- 7) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1254/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej **systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych** (Dz. Urz. UE L 337 z 25.11.2014, str. 27, ze zm.)
- 8) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1094 z dnia 5 maja 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego **szaf chłodniczych lub mroźniczych** (Dz. Urz. UE L 177 z 08.07.2015, str. 2, ze zm.)

9) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego **miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 20, ze zm.)

10) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **kotłów na paliwo stałe i zestawów zawierających kocioł na paliwa stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 43, ze zm.)

Etykiety energetyczne mają na celu zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu informacji o parametrach technicznych oferowanych produktów. Na gruncie zamówień publicznych etykiety energetyczne mogą ułatwić zamawiającym określenie parametrów technicznych zamawianych produktów lub produktów wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia, jak i weryfikację produktów oferowanych przez wykonawców. Zamawiający może wykorzystać informacje prezentowane w formie etykiety energetycznej w ramach **opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert**, czy też **wymagań związanych z realizacją zamówienia**.

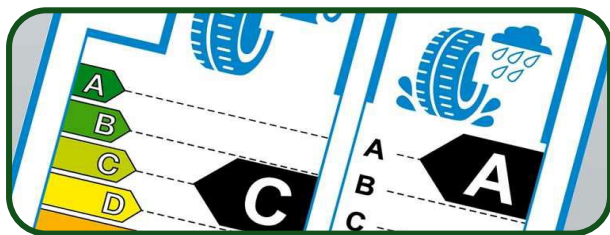
Zamawiający może wykorzystać etykiety energetyczne jako skuteczny **środek dowodowy** potwierdzający, że produkty oferowane przez wykonawców lub wykorzystywane na potrzeby realizacji zamówień odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego. Charakterystyka energetyczna produktów może zostać potwierdzona w oparciu o informacje udostępnione w bazie Europejskiego rejestru produktów do celów etykietowania energetycznego - EPREL.

EPREL - europejski rejestr produktów do celów etykietowania energetycznego – dostępny pod linkiem:
<https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>

Wykaz zawiera ponad 8,6 tysięcy modeli monitorów dostępnych na rynku UE

1.4. Etykietowanie opon

Analogicznie jak w przypadku produktów wykorzystujących energię, regulacje unijne wprowadziły etykietę dla opon. W świetle **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/740 z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych parametrów, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/1369 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1222/2009**³⁵ opony są klasyfikowane i etykietowane pod kątem efektywności paliwowej, przyczepności na mokrej nawierzchni, zewnętrznego hałasu toczenia, a także przyczepności na śniegu o przyczepności na lodzie.

Dostawcy zapewniają, aby do opon C1, opon C2 i opon C3 wprowadzanych do obrotu dołączano bezpłatnie:

- w przypadku każdej pojedynczej opony – etykietę opony, w formie naklejki, zawierającą informacje i klasę dla każdego z parametrów, oraz kartę informacyjną produktu; lub
- w przypadku każdej partii składającej się z jednej lub większej liczby identycznych opon – wydrukowaną etykietę opony zawierającą informacje i klasę dla każdego z parametrów oraz kartę informacyjną produktu.

Z kolei dystrybutorzy zapewniają, aby:

- w punkcie sprzedaży opony były opatrzone w wyraźnie widocznym miejscu dostarczoną przez dostawcę etykietą opony, w formie naklejki oraz aby dostępna była karta informacyjna produktu, w tym, na żądanie, w formie drukowanej; lub
- wydrukowana etykieta opony była przed sprzedażą opony, która stanowi część partii składającej się z jednej lub większej liczby identycznych opon, pokazywana użytkownikowi końcowemu i umieszczana wyraźnie w pobliżu opony w punkcie sprzedaży oraz aby dostępna była karta informacyjna produktu.

Opony są klasyfikowane pod kątem następujących parametrów³⁶:

- **Klasy efektywności paliwowej**

³⁵ Dz.U. L 177 z 5.6.2020, s. 1, z późn. zm., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/2020-06-05>

³⁶ załącznik I rozporządzenia 2020/1740

Klasy efektywności paliwowej są określane na podstawie współczynnika oporu toczenia (*RRC*) zgodnie z podaną poniżej skalą od A do E.

- **Klasy przyczepności na mokrej nawierzchni**

Klasy przyczepności na mokrej nawierzchni są określane na podstawie współczynnika przyczepności na mokrej nawierzchni (*G*) zgodnie ze skalą od A do E.

- **Klasy i wartości pomiarowe zewnętrznego hałasu toczenia**

Wartość pomiarowa zewnętrznego hałasu toczenia (*N*) musi być podawana w decybelach. Etykieta wskazuje trzy fale dźwiękowe (skala od A do C). Im mniejsza ich liczba w kolorze czarnym, tym ciszej opona się toczy.

- **Przyczepność na śniegu**

Przyczepność na śniegu bada się zgodnie z załącznikiem 7 do Regulaminu nr 117 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych. Oponę, która osiąga minimalne wartości współczynnika przyczepności na śniegu określone w regulaminie EKG ONZ nr 117, klasyfikuje się jako oponę przeznaczoną do używania w trudnych warunkach ośnieżenia, a na etykiecie opony umieszcza się stosowny piktogram.

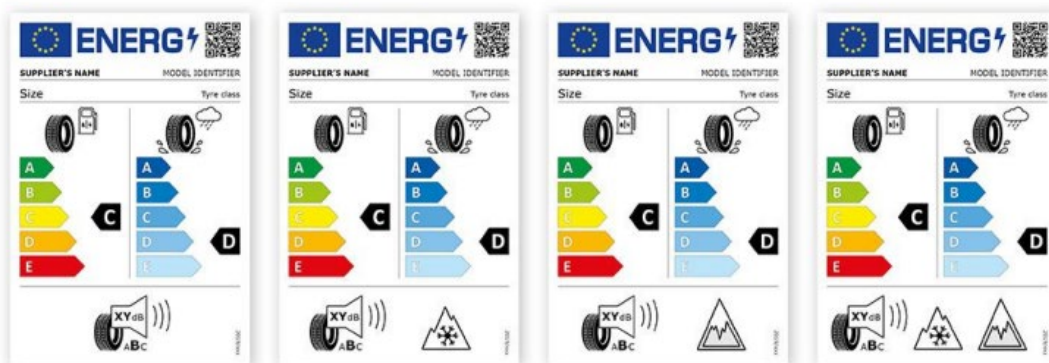
- **Przyczepność na lodzie**

Przyczepność na lodzie bada się zgodnie z wiarygodnymi, dokładnymi i odtwarzalnymi metodami, w tym, w stosownych przypadkach, normami międzynarodowymi, które uwzględniają ogólnie uznawany najnowszy stan techniki.

Na etykiecie opony, która osiąga odpowiednie minimalne wartości współczynnika przyczepności na lodzie, umieszcza się odpowiedni piktogram.

Przykłady wzoru etykiety:

Rozporządzenie 2020/740 ma zastosowanie do opon C1, C2 oraz C3, nie dotyczy jednak m.in. opon terenowych do zastosowań profesjonalnych, opon zapasowych typu T do użytku tymczasowego oraz opon o indeksie prędkości poniżej 80 km/h.

Zakres przedmiotowy rozporządzenia 2020/740³⁷:

„Opony C1”, „opony C2” i „opony C3” oznaczają opony należące do odpowiednich klas określonych w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 661/2009.

- opony klasy C1– opony zaprojektowane głównie do stosowania w pojazdach kategorii M1, N1, O1 i O2;
- opony klasy C2– opony zaprojektowane głównie do stosowania w pojazdach kategorii M2, M3, N, O3 i O4 o wskaźniku nośności w układzie pojedynczym ≤ 121 i symbolu wskaźnika prędkości $\geq$ „N”;
- opony klasy C3 – opony zaprojektowane głównie do stosowania w pojazdach kategorii M2, M3, N, O3 i O4 o jednym z następujących wskaźników nośności:
 - wskaźnik nośności w układzie pojedynczym ≤ 121 i symbol wskaźnika prędkości $\leq$ „M”;
 - wskaźnik nośności w układzie pojedynczym ≥ 122 .

Rozporządzenie 2020/740 nie nakłada żadnych obowiązków na zamawiających. Mogą oni jednak wykorzystać informacje zawarte na etykiecie dla opon w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** lub **kryteriów oceny ofert** przykładowo w zamówieniach publicznych na zakup pojazdów transportu drogowego lub zamówień na usługi transportowe. Zamawiający mogą również odwołać się do tych czynników wskazanych na etykiecie w **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia**, m. in. w przypadku zamówień publicznych na dostawy (dowóz zamówionych produktów), usługi (w tym usługi sprzątania i zamywania ulic), roboty budowlane (dowóz materiałów budowlanych na potrzeby inwestycji).

³⁷ zob. art. 2 rozporządzenia 2020/740

Zamawiający może wykorzystać etykietę dla opon jako **środek dowodowy** i zażądać jej przedłożenia na potwierdzenie, że oferowane przez wykonawców dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego.

1.5. Środki zarządzania środowiskowego w systemie EMAS

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE³⁸ ustanawia system ekozarządzania i audytu „EMAS” opierający się na dobrowolnym udziale organizacji spełniających wysokie standardy środowiskowe. Na szczeblu krajowym wydana została ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekozarządzania i audytu³⁹, która określa krajowe instytucje kształtujące system ekozarządzania i audytu – EMAS w Polsce. Instytucje te są odpowiedzialne za prowadzenie rejestru zweryfikowanych pod względem środowiskowym organizacji oraz za nadzór nad podmiotami uprawnionymi do prowadzenia stosownych działań weryfikacyjnych. Ma to zapewnić odpowiedni poziom wiarygodności systemu EMAS oraz stanowić gwarancję rzetelnie wdrożonych procesów środowiskowych w poszczególnych organizacjach.

Zarówno regulacje unijne, jak wydane na ich podstawie przepisy krajowe, nie mają bezpośredniego związku z zamówieniami publicznymi. Jednak w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego możliwe jest ustanowienie wymogu, aby wykonawcy spełniali wymagania odpowiednich systemów lub norm zarządzania środowiskowego, wskazanych przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia. Ustanawiając **warunki udziału w postępowaniu** zamawiający może ocenić zdolność techniczną wykonawców w kontekście wdrożenia przez nich określonych procesów minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, co w praktyce może wpłynąć na bardziej ekologiczny sposób realizacji zamówienia.

Dodatkowo, zgodnie z art. 96 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamawiający ma możliwość określenia **środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia**. Wśród otwartego katalogu takich przykładowych wymagań ustawodawca

³⁸ Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009 r., str. 1, ze zm.

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 468

wymienił zastosowanie określonych środków zarządzania środowiskowego, które są właściwe dla danego rodzaju i przedmiotu zamówienia.

W § 9 ust. 1 **rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy**⁴⁰ wskazano, iż w celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej, zamawiający może, w zależności od charakteru, znaczenia, przeznaczenia lub zakresu robót budowlanych, dostaw lub usług, żądać podmiotowych środków dowodowych, w tym:

- wykazu środków zarządzania środowiskowego, które wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego;
- zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, jeżeli zamawiający odwołuje się do systemu ek zarządzania i audytu, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającym rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE, lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych oraz certyfikowanych przez akredytowane jednostki.

Ustawodawca nie doprecyzowuje, jak taki wykaz środków zarządzania środowiskowego ma wyglądać i jakie środki obejmować. Jest to bowiem warunkowane rodzajem i przedmiotem zamówienia. Ten podmiotowy środek dowodowy dotyczy przypadków, gdy zamawiający ustanowi wymagania dotyczące zdolności technicznej i zawodowej w odniesieniu do systemów lub norm zarządzania środowiskowego, a wykonawcy, mimo ustanowienia określonych procesów i procedur środowiskowych w swoim przedsiębiorstwie, formalnie nie wdrożyli określonego systemu lub normy zarządzania środowiskowego.

Z kolei podmiotowy środek dowodowy w postaci zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego ma postać certyfikatu wydanego przez jeden z akredytowanych podmiotów⁴¹ albo zaświadczenia wydanego przez

⁴⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 2415 oraz z 2023 r. poz. 1824

⁴¹ tj. podmiotów akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji uprawnionych do certyfikacji wdrożenia przez przedsiębiorstwo normy PN-EN ISO 14001 – system zarządzania środowiskowego. Wyszukiwarka podmiotów dostępna pod linkiem: <https://pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/jednostki-certyfikujace-systemy/>. Należy dokonać zawężenia do normy ISO 14001. Aktualnie wykaz obejmuje 21 podmiotów.

akredytowanego weryfikatora EMAS⁴². W odniesieniu do systemu EMAS alternatywnym podmiotowym środkiem dowodowym jest udokumentowanie rejestracji organizacji w rejestrze EMAS⁴³.

Zgodnie z § 9 ust. 5 cyt. rozporządzenia w sprawie podmiotowych środków dowodowych wykonawca, który z przyczyn niezależnych od niego nie ma dostępu do zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego lub nie ma możliwości jego uzyskania w odpowiednim terminie, może złożyć inne podmiotowe środki dowodowe dotyczące odpowiednio zapewnienia jakości lub środków zarządzania środowiskowego, o ile udowodni, że stosowane przez niego środki zarządzania środowiskowego są równoważne środkom wymagany na mocy mającego zastosowanie systemu lub normy zarządzania środowiskowego.

1.6. Metoda kalkulacji LCC dla budynków

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach⁴⁴⁴⁵ wydane zostało na podstawie delegacji z art. 245 ust. 7⁴⁶ ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie, o ile zamawiający zdecyduje się na zastosowanie kryterium kosztu w zamówieniach na budowę, przebudowę lub remont części lub całości budynku. Zamawiający nie ma jednak obowiązku stosowania tej metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków przy wyborze w ramach kryteriów oceny ofert kryteriów innych niż kryterium kosztu.

Określona w rozporządzeniu metoda kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków przyjmuje w swoich założeniach 30-letni okres życia budynku, a w kalkulacjach ujmowane są koszty nabycia, koszty użytkowania oraz koszty utrzymania.

⁴² tj. podmiotów akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji uprawnionych do weryfikacji wdrożenia przez przedsiębiorstwo systemu EMAS. Lista podstępna pod linkiem: <https://pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/weryfikatorzy-emas/>. Aktualnie wykaz obejmuje 8 podmiotów.

⁴³ Rejestr EMAS - lista organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) dostępny pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/gdos/rejestr-emas>.

⁴⁴ Dz. U. poz. 2276

⁴⁵ omawiane rozporządzenie zastąpiło *rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach* (Dz. U. poz. 1357)

⁴⁶ delegacja do wydania przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w drodze rozporządzenia metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków

Zamawiający określa w specyfikacji warunków zamówienia minimalną charakterystykę energetyczną budynku, ze wskazaniem maksymalnej ilości energii końcowej lub nośników energii zużywanych w ciągu roku, oraz maksymalne zużycie wody w ciągu roku z uwzględnieniem odprowadzania ścieków. Zamawiający określa również w SWZ ceny jednostkowe energii końcowej lub nośników energii oraz wody z uwzględnieniem odprowadzania ścieków, które zostaną ujęte w kalkulacji kosztów cyklu życia budynku. Ceny jednostkowe określone są na podstawie umów zawartych przez niego z dostawcami energii końcowej lub nośników energii oraz wody z uwzględnieniem odprowadzania ścieków lub taryfikatorów publikowanych przez dostawców energii końcowej lub nośników energii oraz wody.

Zamawiający określa **koszt nabycia** na podstawie ceny oferty.

Wykonawca przedstawia w ofercie przewidywaną ilość energii końcowej lub nośnika energii oraz wody z uwzględnieniem odprowadzania ścieków zużywanych w ciągu roku.

Koszty użytkowania, związane z przewidywanym zużyciem energii końcowej lub nośników energii oraz wody z uwzględnieniem odprowadzania ścieków, oblicza się jako sumę iloczynów ilości zużywanej w ciągu roku energii końcowej lub nośników energii oraz wody z uwzględnieniem odprowadzania ścieków, cen jednostkowych energii końcowej lub nośnika energii oraz wody z uwzględnieniem odprowadzania ścieków i okresu obliczeniowego.

Koszty utrzymania wynikające z eksploatacji budynku, umożliwiające utrzymanie budynku w należytym stanie technicznym i estetycznym, oblicza się jako sumę jednostkowych kosztów utrzymania wyrobów w okresie obliczeniowym pomniejszonych o wartość gwarancji wykonawcy dla danego wyrobu. W załączniku nr 1 do omawianego rozporządzenia zawarto otwartą listę wyrobów, dla których określono limity cykli użytkowania w zakładanym 30-letnim okresie obliczeniowym. Do tych wyrobów zaliczamy m.in. okna, drzwi, pokrycia dachowe, posadzki, elewację, dźwigi itp.

W specyfikacji warunków zamówienia zamawiający określa:

- rodzaje wyrobów uwzględnianych przy ustalaniu kosztu utrzymania – biorąc pod uwagę ich wpływ na funkcjonowanie budynku oraz szacowany koszt tych wyrobów z uwzględnieniem montażu;
- koszt wymiany jednostki danego wyrobu – na podstawie kalkulacji z wykorzystaniem analizy indywidualnej lub kosztorysowych norm nakładów rzeczowych, zawierających jednostkowe nakłady rzeczowe oraz metodę interpolacji i ekstrapolacji, z uwzględnieniem cen jednostkowych, ustalonych na podstawie danych rynkowych⁴⁷.

⁴⁷ § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach

W specyfikacji warunków zamówienia zamawiający doprecyzowuje również liczbę cykli użytkowania wyrobu w okresie obliczeniowym z uwzględnieniem funkcji budynku oraz przewidywanego sposobu jego użytkowania⁴⁸. Zamawiający ustala liczbę jednostek danego wyrobu na podstawie dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych albo programu funkcjonalno-użytkowego lub innych opracowań w przypadku realizacji obiektu budowlanego za pomocą dowolnych środków, zgodnie z określonymi przez siebie wymaganiami ⁴⁹. Wykonawca określa w ofercie okres gwarancji dla poszczególnych wyrobów⁵⁰.

⁴⁸ § 4 ust. 5 cyt. rozporządzenia

⁴⁹ § 4 ust. 6 cyt. rozporządzenia

⁵⁰ § 4 ust. 7 cyt. rozporządzenia

2. Unijne oznakowanie ekologiczne

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE⁵¹ określa zasady ustanawiania i stosowania dobrowolnego programu oznakowania ekologicznego Ecolabel. Aby produkt otrzymał oznakowanie ekologiczne Ecolabel musi spełniać wymagania środowiskowe określone w kryteriach dla tego oznakowania. Producent, wytwórca, importer, usługodawca, sprzedawca hurtowy lub detaliczny, który chce używać oznakowania ekologicznego Ecolabel dla oferowanych przez siebie produktów składa wnioski wraz ze stosowną dokumentacją do właściwej jednostki certyfikującej. Jeśli właściwa jednostka certyfikująca w toku weryfikacji uzna, iż produkt spełnia kryteria oznakowania ekologicznego Ecolabel, przydziela produktowi numer rejestracyjny.

W ramach oznakowania Ecolabel opracowano szczegółowe kryteria dla następujących grup produktowych:

1. Sprzątanie
2. Ubrania i tekstylia
3. Pokrycia
4. Zrób to sam
5. Sprzęt elektroniczny
6. Meble i materace
7. Ogrodnictwo
8. Zakwaterowanie
9. Smary
10. Papier
11. Produkty do pielęgnacji ciała i zwierząt⁵²

Rozporządzenie nie zawiera bezpośrednich odwołań do zamówień publicznych. Jednak przyjęcie na szczeblu unijnym regulacji ustanawiających wspólne oznakowanie

⁵¹ Dz. Urz. UE L 27 z 30.1.2010 r., str. 1, ze zm.

⁵² [Katalog_EU_Ecolabel-zakres_certyfikacji_01.2024_v2.pdf](#)

ekologiczne oraz zatwierdzenie w ramach decyzji Komisji Europejskiej kryteriów ekologicznych Ecolabel dla określonych grup produktowych daje zamawiającym możliwości wykorzystania unijnego oznakowania ekologicznego w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Zarówno dyrektywy w sprawie zamówień publicznych z 2014 r., jak i obowiązujące przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych przewidują szerokie możliwości wykorzystania oznakowań, w tym unijnego oznakowania ekologicznego, w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Dopuszczalne jest bezpośrednie wskazanie przez zamawiającego konkretnej etykiety. Podejmując decyzję o zakupie produktów o szczególnych cechach środowiskowych, zamawiający może odwołać się do etykiety (w tym m.in. Ecolabel) w **opisie przedmiotu zamówienia**, w **kryteriach oceny ofert** lub w **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia**. W takim przypadku ustawa – Prawo zamówień publicznych wymaga łącznego spełnienia następujących warunków:

- wymagania etykiety dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem tego zamówienia;
- wymagania etykiety są oparte na obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminujących kryteriach;
- wymagania etykiety są opracowywane i przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- etykiety oraz wymagania etykiety są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- wymagania etykiety są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu⁵³.

Jeżeli etykieta Ecolabel spełnia dodatkowe wymagania, które nie są związane z przedmiotem zamówienia, zamawiający nie może żądać tej etykiety. W takich sytuacjach zamawiający musi wskazać szczegółowe wymagania etykiety Ecolabel (lub jego części), które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

Unijne oznakowanie ekologiczne Ecolabel może również zostać wykorzystane jako **środek dowodowy** służący do potwierdzenia, że oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego. Zamawiający może żądać w szczególności certyfikatu wydanego przez jednostkę właściwą (tj.

⁵³ zob. art. 104 ustawy – Prawo zamówień publicznych

jednostkę oceniającą zgodność) stanowiącego potwierdzenie zgodności z wymaganiami lub cechami określonymi w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia.

W Polsce, jednostką certyfikującą produkty pod względem zgodności z wymaganiami Ecolabel jest Polskie Centrum Badań Certyfikacji S.A. Wykaz wydanych przez tę jednostkę aktualnych certyfikatów dostępny jest na stronie:

https://www.pcbc.gov.pl/wp-content/uploads/Wykaz_certyfikat%C3%B3w_2025.pdf⁵⁴.

Z kolei pełny wykaz produktów certyfikowanych w ramach Unii Europejskiej pod względem zgodności z wymogami Ecolabel w podziale na grupy produktowe dostępny jest pod adresem: [EU Ecolabel product catalogue](#). Na gruncie zamówień publicznych zamawiający może dopuścić przedłożenie wydruku z oficjalnego wykazu Ecolabel jako alternatywnego środka dowodowego.

Wymagając przedstawienia etykiety Ecolabel, zamawiający musi jednocześnie akceptować wszystkie etykiety potwierdzające, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymagania⁵⁵.

Podręczniki dla podmiotów udzielających zamówień publicznych (na podst. art. 7 rozporządzenia (WE) nr 66/2010 w sprawie oznakowania ekologicznego UE)

W celu wsparcia stosowania wymogów środowiskowych w zamówieniach publicznych w oparciu o wymagania oznakowania Ecolabel, Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej przygotowało kilka opracowań dla następujących grup produktowych⁵⁶:

- [Praktyczny przewodnik po stosowaniu oznakowania ekologicznego UE w zielonych zamówieniach publicznych na produkty o twardej powłoce \(wersja EN\)](#)
- [Praktyczny przewodnik po stosowaniu oznakowania ekologicznego UE w zielonych zamówieniach publicznych na chłonne produkty higieniczne \(wersja EN\)](#)
- [Praktyczny przewodnik po stosowaniu oznakowania ekologicznego UE w zielonych zamówieniach publicznych na bibułę i produkty z bibuły \(wersja EN\)](#)
- [Praktyczny przewodnik po stosowaniu oznakowania ekologicznego UE w zielonych zamówieniach publicznych na papier graficzny \(wersja EN\)](#)

⁵⁴ stan na 25 kwietnia 2025 r.

⁵⁵ art. 104 ust. 4 ustawy – Prawo zamówień publicznych

⁵⁶ źródło: https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en

3. Unijne logo produkcji ekologicznej

Unijne logo produkcji ekologicznej stanowi potwierdzenie zgodności produktu opatrzonego taką etykietą z zasadami rolnictwa ekologicznego, które określa obecnie **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007⁵⁷**.

Unijna etykieta produkcji ekologicznej obejmuje: kasze, makarony, płatki, mąki, gotowe pieczywo, wyroby ciastkarsko-cukiernicze, oleje, świeże warzywa, świeże owoce, soki owocowe i warzywne, dżemy, musy owocowe, sałatki warzywne, marynaty i kiszonki warzywne, grzyby, miody, przyprawy ziołowe lub ich mieszanki, wędliny, wędzonki, kiełbasy, miody, sery, twarogi, smalec⁵⁸.

Od 1 stycznia 2022 r. **rozszerzeniu uległ katalog produktów objętych zastosowaniem etykiety produkcji ekologicznej**: dodane zostały m.in. drożdże używane jako żywność lub pasza, herbata paragwajska, kukurydza cukrowa, liście winorośli, rdzenie palmowe, kietki chmielu i inne podobne jadalne części roślin i wytwarzane z nich produkty, sól morska i inne rodzaje soli stosowane w żywności i paszy, a także olejki eteryczne⁵⁹.

Wymagania produkcji ekologicznej obejmują przestrzeganie m.in. następujących zasad:

- zakaz stosowania genetycznie modyfikowanych organizmów (dalej jako: GMO), produktów wytworzonych z GMO i produktów wytworzonych przy użyciu GMO, innych niż lecznicze produkty weterynaryjne;
- wykluczenie z całego ekologicznego łańcucha żywnościowego klonowania zwierząt, chowu sztucznie wyhodowanych zwierząt poliploidalnych oraz promieniowania jonizującego;
- stosowanie nasion i zwierząt charakteryzujących się dużą różnorodnością genetyczną, odpornością na choroby i długowiecznością;

⁵⁷ Dz. Urz. UE L 150 z 14.6.2018, str. 1, ze zm.

⁵⁸ zob. [Przewodnik po rynku produktów ekologicznych – poradnik dla zamawiającego](#) – publikacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Urzędem Zamówień publicznych

⁵⁹ pełna lista określona w Załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/848.

- zapewnianie wysokiego poziomu dobrostanu zwierząt z uwzględnieniem potrzeb specyficznych dla danego gatunku;
- ograniczenie do minimum stosowania dodatków do żywności, składników nieekologicznych pełniących głównie funkcje technologiczne i sensoryczne, jak również mikroelementów oraz substancji pomocniczych w przetwórstwie i tylko w przypadku istotnej potrzeby technologicznej lub do szczególnych celów żywieniowych;
- korzystanie w odpowiedzialny sposób z energii i zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba, materia organiczna i powietrze⁶⁰.

Zarówno rozporządzenie 2018/848, jak i ustawa z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej⁶¹, określająca na szczeblu krajowym zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w produkcji ekologicznej w zakresie wykonania przepisów rozporządzenia 2018/848, nie zawierają w swoich regulacjach bezpośrednich odniesień do zamówień publicznych. W ramach zamówień publicznych możliwe jest jednak określenie charakterystyki produktów żywnościowych poprzez odwołanie się do wymagań produkcji ekologicznej albo bezpośrednio wskazanie unijnej etykiety produkcji ekologicznej w ramach **opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert** albo **wymagań związanych z realizacją zamówienia**.

W ramach zamówień na dostawę żywności albo zamówień na usługi cateringowe zamawiający może w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** wymagać, aby dostarczane, czy też wykorzystywane na potrzeby usługi cateringowej produkty były wytworzone zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu 2018/848. W przypadku braku ustanowienia ww. wymogu w ramach opisu przedmiotu zamówienia, zamawiający ma możliwość określenia **kryterium oceny ofert** przyznającego dodatkowe punkty tym wykonawcom, którzy w ofercie zadeklarują dostawę albo wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi cateringowej produktów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej.

Ustanawiając wymogi w zakresie produkcji ekologicznej w **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia**, zamawiający musi pamiętać o ciążącym na nim obowiązku określenia w dokumentach zamówienia sposobu dokumentowania spełniania przez wykonawcę tych wymagań, ustanowieniu uprawnień w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę tych wymagań oraz uprawnień do nałożenia sankcji w przypadku ich niespełnienia.

Za dowód spełniania tych wymagań może zostać uznana przez zamawiającego etykieta produkcji ekologicznej umieszczona na opakowaniu dostarczonych przez wykonawcę produktów albo produktów wykorzystywanych do świadczenia usługi cateringowej.

⁶⁰ zob. art. 5-7 rozporządzenia (UE) 2018/848.

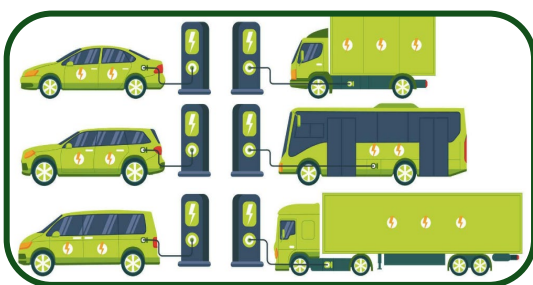
⁶¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1235.

W odniesieniu do produktów sprzedawanych bez opakowań takim środkiem dowodowym będzie certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność procesu produkcji z wymaganiami rozporządzenia 2018/848⁶².

Polecamy opracowanie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych pt. **Przewodnik po rynku produktów ekologicznych - Poradnik zamawiającego**, które jest dostępne pod [linkiem](#).

4. Obowiązki w zakresie elektromobilności

4.1. Obowiązki w odniesieniu do posiadanych i zamawianych pojazdów oraz pojazdów wykorzystywanych na potrzeby realizacji określonych usług transportowych

Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych⁶³ określa wymagania względem:

- udziału pojazdów elektrycznych, napędzanych na gaz we flocie użytkowanych pojazdów oraz
- udziału pojazdów niskoemisyjnych, zeroemisyjnych i napędzanych na paliwa alternatywne w zamówieniach na dostawy oraz zamówieniach na określone usługi.

Ustawa nakłada na naczelne i centralne organy administracji państwowej obowiązek zapewnienia od dnia 1 stycznia 2026 r. **22 % udziału pojazdów elektrycznych**⁶⁴ we

⁶² <https://www.pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/jednostki-certyfikujace-wyroby/szukaj.html?fraza=produkcja+ekologiczna>

⁶³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1289,1853,1881

⁶⁴ art. 34 ustawy o elektromobilności ; od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. poziom ten wynosił 10 % udziału pojazdów elektrycznych zgodnie z art. 68 ust 1 pkt 1 tej ustawy

flocie użytkowanych pojazdów samochodowych⁶⁵ w obsługującym je urzędzie lub instytucji gospodarki budżetowej lub innym podmiocie zapewniającym obsługę w zakresie transportu osób.⁶⁶

Ten obowiązek nie ma jednak zastosowania m.in. względem ministra właściwego do spraw zagranicznych w zakresie pojazdów wykorzystywanych w placówkach zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, Komendanta Głównego Policji, Głównego Inspektora Transportu Drogowego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Komendanta Głównego Straży Granicznej i Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Państwa, Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w zakresie pojazdów innych niż wykorzystywane wyłącznie do przewozu osób.

Udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów samochodowych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego. Jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000, został również określony na poziomie co najmniej **22 %**⁶⁷.

Dodatkowo, ustawa o elektromobilności przewiduje zobowiązanie względem gmin, w których liczba mieszkańców jest większa niż 50 000, do przynajmniej częściowego wykorzystania **autobusów zeroemisyjnych lub autobusów napędzanych gazem ziemnym pochodzącym z biometanu** w ramach wykonywania, zlecania lub powierzania innym podmiotom wykonywania przewozów pasażerskich w transporcie drogowym na jej obszarze⁶⁸.

Z kolei gmina, w której liczba mieszkańców jest większa niż 100 000, oraz podmiot, któremu ta gmina zleciła lub powierzyła wykonywanie przewozów pasażerskich w transporcie drogowym w ramach komunikacji miejskiej, nabywają na podstawie umowy sprzedaży, leasingu, najmu lub dzierżawy z opcją zakupu wyłącznie autobusy

⁶⁵ zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 33 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450 z późn. zm.) pojazd samochodowy to pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h; pojęcie to nie obejmuje ciągnika rolniczego

⁶⁶ obowiązek ten nie ma zastosowania m.in. względem ministra właściwego do spraw zagranicznych w zakresie pojazdów wykorzystywanych w placówkach zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, Komendanta Głównego Policji, Głównego Inspektora Transportu Drogowego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Komendanta Głównego Straży Granicznej i Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Państwa, Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w zakresie pojazdów innych niż wykorzystywane wyłącznie do przewozu osób

⁶⁷ art. 35 ust. 1 ustawy o elektromobilności

⁶⁸ art. 36 ust. 1 ustawy o elektromobilności ; przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

zeroemisyjne służące do wykonywania takich przewozów na obszarze tej gminy⁶⁹. Obowiązku nie stosuje się do nabywania autobusów służących do realizacji przewozów pasażerskich w transporcie drogowym w ramach komunikacji miejskiej:

- które wykraczają poza granice administracyjne miasta, w którym liczba mieszkańców jest większa niż 100 000;
- których organizatorem jest gmina, w której liczba mieszkańców jest większa niż 100 000, realizowanych na terenie gminy o liczbie mieszkańców mniejszej niż 100 000 albo gmin o liczbie mieszkańców mniejszej niż 100 000 każda⁷⁰.

Parametry techniczne pojazdów nabywanych na użytek własny jednostki lub na potrzeby świadczenia usług transportu osób, czy też przewozów pasażerskich w transporcie drogowym, zamawiający powinni określić w ramach **opisu przedmiotu zamówienia**. Dodatkowo mogą ustanowić w odniesieniu do rodzaju napędu pojazdu **kryterium oceny ofert** o odpowiednio wysokiej wadze.

Z kolei w przypadku zlecenia lub powierzania przewozów pasażerskich w transporcie drogowym, zamawiający powinni ustanowić odpowiednie **warunki udziału w postępowaniu** w odniesieniu do potencjału technicznego wykonawcy, a także pamiętać o sporządzeniu odpowiednich **wymagań związanych z realizacją zamówienia** i zagwarantowaniu sobie uprawnień kontrolnych i sankcyjnych umożliwiających weryfikację przestrzegania przez wykonawcę ustanowionych wymagań na etapie realizacji zamówienia.

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw⁷¹ transponowała do krajowego porządku prawnego przepisy dyrektywy 2019/1161 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego⁷². Na tej podstawie, na zamawiających publicznych i zamawiających sektorowych zostały nałożone nowe obowiązki względem pojazdów zamawianych lub wykorzystywanych na potrzeby określonych usług transportowych.

Zamawiający mają obowiązek zapewnić, aby:

1) udział pojazdów kategorii M₁, M₂ i N₁⁷³, elektrycznych lub napędzanych wodorem, w całkowitej liczbie pojazdów tych kategorii objętych zamówieniami, o których mowa

⁶⁹ art. 36 ust. 2 ustawy o elektromobilności ;przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

⁷⁰ art. 36 ust. 3 ustawy o elektromobilności ; przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

⁷¹ Dz. U. poz. 2269

⁷² Dz. Urz. UE L 188 z 12.7.2019 r., str. 116

⁷³ Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów, zmieniającego

w art. 68b ustawy o elektromobilności, do dnia 31 grudnia 2030 r., wynosił co najmniej **22%**⁷⁴;

2) udział pojazdów kategorii N₂ i N₃, napędzanych paliwami alternatywnymi w całkowitej liczbie pojazdów tych kategorii objętych zamówieniami, o których mowa w art. 68b ustawy o elektromobilności, wynosił co najmniej 9% – od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.⁷⁵,

3) udział autobusów zaliczanych do kategorii M₃, klasy I i klasy A⁷⁶, wykorzystujących do napędu paliwa alternatywne, w całkowitej liczbie autobusów objętych zamówieniami, o których mowa w art. 68b ustawy o elektromobilności, z zastrzeżeniem, że połowa tego udziału ma być osiągnięta przez autobusy zeroemisyjne, wynosił co najmniej 46% – od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.⁷⁷

rozporządzenie (WE) nr 715/2007 i (WE) nr 595/2009 oraz uchylającego dyrektywę 2007/46/WE (Dz. Urz. UE L 151 z 14.06.2018, str. 1, z późn. zm.), **kategoria M** obejmuje pojazdy silnikowe zaprojektowane i zbudowane głównie do przewozu pasażerów i ich bagażu podzielone na:

(i) kategoria M1: pojazdy silnikowe mające nie więcej niż osiem miejsc siedzących poza miejscem siedzącym kierowcy i niemające miejsc dla pasażerów stojących, niezależnie od tego, czy liczba miejsc siedzących jest ograniczona do miejsca siedzącego kierowcy;

(ii) kategoria M2: pojazdy silnikowe o masie maksymalnej nieprzekraczającej 5 ton, mające więcej niż osiem miejsc siedzących poza miejscem siedzącym kierowcy, niezależnie od tego, czy w tych pojazdach silnikowych mogą znajdować się miejsca dla pasażerów stojących; oraz

(iii) kategoria M3: pojazdy silnikowe o masie maksymalnej przekraczającej 5 ton, mające więcej niż osiem miejsc siedzących poza miejscem siedzącym kierowcy niezależnie od tego, czy w tych pojazdach silnikowych mogą znajdować się miejsca dla pasażerów stojących.

Kategoria N obejmuje pojazdy silnikowe zaprojektowane i zbudowane głównie do przewozu towarów podzielone na:

(i) kategoria N1: pojazdy silnikowe o masie maksymalnej nieprzekraczającej 3,5 tony;

(ii) kategoria N2: pojazdy silnikowe o masie maksymalnej przekraczającej 3,5 tony, ale nieprzekraczającej 12 to ;

(iii) kategoria N3: pojazdy silnikowe o masie maksymalnej przekraczającej 12 ton.

⁷⁴ Do dnia 31 grudnia 2025 r. do tego udziału, wlicza się pojazdy hybrydowe lub napędzane gazem ziemnym o maksymalnej emisji 50 g CO₂/km i emisji zanieczyszczeń w rzeczywistych warunkach jazdy poniżej 80% dopuszczalnych wartości emisji.

⁷⁵ **7%** – do dnia 31 grudnia 2025 r.⁷⁵,

⁷⁶ Zgodnie z art. 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 661/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wymagań technicznych w zakresie homologacji typu pojazdów silnikowych dotyczących ich bezpieczeństwa ogólnego, ich przyczep oraz przeznaczonych dla nich układów, części i oddzielnych zespołów technicznych (Dz. Urz. UE L 200 z 31.07.2009, str. 1, z późn. zm.) „**pojazd M2 lub M3 klasy I**” oznacza pojazd M2 lub M3 mogący przewozić więcej niż 22 pasażerów, nie licząc kierowcy, o konstrukcji obejmującej miejsca dla stojących pasażerów, umożliwiającej ich częste przemieszczanie się, z kolei „**pojazd M2 lub M3 klasy A**” oznacza pojazd M2 lub M3 mogący przewozić nie więcej niż 22 pasażerów, nie licząc kierowcy, zaprojektowany do przewożenia stojących pasażerów i posiadający miejsca siedzące oraz umożliwiające przewożenie pasażerów stojących.

⁷⁷ **32%** – do dnia 31 grudnia 2025 r

Zgodnie z art. 68b ustawy o elektromobilności, obowiązek zapewnienia minimalnych poziomów docelowych udziału niskoemisyjnych i zeroemisyjnych pojazdów w całkowitej liczbie pojazdów objętych zamówieniami publicznymi, w perspektywie do 2025 r. i 2030 r. odnosi się do zamówień publicznych:

- o wartości równej lub przekraczającej progi unijne dotyczących zakupu, leasingu, wynajmu lub dzierżawy z opcją zakupu pojazdów samochodowych;
- o wartości równej lub przekraczającej progi unijne dotyczących świadczenia usług transportowych o określonych kodach CPV⁷⁸;
- w zakresie drogowego publicznego transportu zbiorowego o wartości przekraczającej wartość progową określoną w art. 5 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 PE i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70⁷⁹.

Wskazane w ustawie tzw. minimalne udziały dotyczą łącznie wszystkich zamówień udzielonych przez zamawiającego w okresach do dnia 31 grudnia 2025 r. oraz od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

⁷⁸ zgodnie ze wskazanym w ustawie w art. 68b pkt 3 wykazem kodów CPV:

60112000-6 Usługi w zakresie publicznego transportu drogowego,
60130000-8 Usługi w zakresie specjalistycznego transportu drogowego osób,
60140000-1 Nieregularny transport osób,
90511000-2 Usługi wywozu odpadów,
60160000-7 Drogowy transport przesyłek pocztowych,
60161000-4 Usługi w zakresie transportu paczek,
64121100-1 Usługi doręczania przesyłek pocztowych,
64121200-2 Usługi doręczania paczek;

⁷⁹ O ile nie zabrania tego prawo krajowe, właściwy organ może zdecydować o bezpośrednim udzieleniu zamówień prowadzących do zawarcia umów o świadczenie usług publicznych:

a) w przypadku gdy ich średnia wartość roczna szacowana jest na mniej niż 1 000 000 EUR lub, w przypadku umowy o świadczenie usług publicznych obejmującej usługi publiczne w zakresie kolejowego transportu pasażerskiego, mniej niż 7 500 000 EUR; lub

b) w przypadku gdy dotyczą świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego rocznie w wymiarze mniejszym niż 300 000 kilometrów lub, w przypadku umowy o świadczenie usług publicznych obejmującej usługi publiczne w zakresie kolejowego transportu pasażerskiego, mniejszym niż 500 000 kilometrów.

W przypadku gdy udzielone bezpośrednio zamówienie prowadzące do zawarcia umowy o świadczenie usług publicznych dotyczy małego lub średniego przedsiębiorstwa eksploatującego nie więcej niż 23 pojazdy drogowe, progi te mogą zostać podwyższone do średniej wartości rocznej szacowanej na mniej niż 2 000 000 EUR albo do rocznego wymiaru usług publicznych świadczonych w zakresie transportu pasażerskiego mniejszego niż 600 000 kilometrów.

W przypadku zamówień udzielanych na podstawie umowy sprzedaży, leasingu, najmu lub dzierżawy z opcją zakupu pojazdu samochodowego, na potrzeby oceny zgodności z minimalnymi udziałami, uwzględnia się liczbę pojazdów samochodowych nabytych, wziętych w leasing, wynajętych lub dzierżawionych z opcją zakupu na podstawie każdej umowy.

W przypadku zamówień na usługi transportowe o określonych w ustawie kodach CPV oraz zamówień na usługi drogowego publicznego transportu zbiorowego, na potrzeby oceny zgodności z minimalnymi udziałami uwzględnia się liczbę pojazdów samochodowych, które mają być wykorzystywane do świadczenia usług objętych każdą umową.

4.2. Obowiązki w odniesieniu do nowych bezemisyjnych autobusów miejskich

Nałożone na zamawiających publicznych i zamawiających sektorowych obowiązki w tym zakresie wynikają z art. 3e **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1610 z dnia 14 maja 2024 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1242 w odniesieniu do zaostrzenia norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/858 i uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/956⁸⁰**. Obowiązki te mają zastosowanie od **1 lipca 2024 r.**

W świetle nowych unijnych regulacji, zamawiający są obowiązani udzielać zamówień publicznych na dostawy w celu zakupu, leasingu, najmu lub dzierżawy nowych bezemisyjnych autobusów miejskich, a także zamówień publicznych na usługi, których głównym przedmiotem jest użytkowanie takich autobusów miejskich, na podstawie kryteriów jakościowych oraz ceny lub kosztu.

W ramach **opisu przedmiotu zamówienia** lub **kryteriów oceny ofert** zamawiający stosują co najmniej dwa spośród wskazanych w art. 3e rozporządzenia kryteriów, z czego przynajmniej jedno z nich ma dotyczyć **wkładu oferty w zapewnienie**

⁸⁰ Dz. Urz. UE L, 2024/1610, 6.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1610/oj>

bezpieczeństwa dostaw. Wkład oferty w bezpieczeństwo dostaw może być określony poprzez:

- proporcję produktów będących przedmiotem ofert pochodzących z państw trzecich określoną zgodnie z *rozporządzeniem (UE) nr 952/2013 ustanawiającym unijny kodeks celny* (kryterium to ma zastosowanie wyłącznie do produktów będących przedmiotem ofert pochodzących z państw, które nie są stronami GPA i które nie zawarły z Unią umowy o wolnym handlu obejmującej przepisy z zakresu zamówień publicznych⁸¹);
- bieżącą i szacowaną dostępność niezbędnych części zamiennych zapewniających funkcjonowanie sprzętu będącego przedmiotem oferty;
- zapewnienie przez wykonawcę, że ewentualne zmiany w jego łańcuchu dostaw w trakcie realizacji zamówienia nie będą miały negatywnego wpływu na realizację zamówienia;
- zaświadczenie lub dokumentację wykazującą, że organizacja łańcucha dostaw wykonawcy pozwala mu spełnić wymóg bezpieczeństwa dostaw.

Analizując regulacje art. 3e ust. 2 rozporządzenia pod kątem brzmienia poszczególnych kryteriów („zobowiązanie oferenta”, „zaświadczenie lub dokumentacja” itp.) w oparciu o wykładnię celowościową przepisów, przy jednoczesnym poszanowaniu obowiązującej w prawie unijnym zasady efektywności prawa (*effet utile*), należy uznać, że dopuszczalne jest zastosowanie niektórych kryteriów w ramach **wymagań związanych z realizacją zamówienia**. Dotyczy to kryteriów ujętych w art. 3e ust. 2 lit. b-d rozporządzenia 2019/1242 w brzmieniu nadanym rozporządzeniem 2024/1610.

Wymóg dostępności części zamiennych (np. w okresie gwarancji lub cyklu życia produktu) jest powszechnie stosowany w zamówieniach publicznych. Można go uwzględnić zarówno w ramach opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert (przyznając punkt ofertom wykraczającym poza minimalne wymogi z opisu przedmiotu zamówienia), jak i w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Chociaż zgodnie z brzmieniem art. 3e ust. 2 lit. b rozporządzenia, kryterium ogranicza się do dostępności „niezbędnych” części zamiennych, zamawiający mogą ustanowić w postępowaniu o udzielenie zamówienia ogólny wymóg dostępności części zamiennych wykorzystywanych w przedmiocie zamówienia, który stanowić będzie jednocześnie wypełnienie kryterium zawężonego do „części niezbędnych”.

Bezpieczeństwu dostaw ma służyć także kryterium zawarte w art. 3e ust. 2 lit. c omawianego rozporządzenia 2019/1242 w brzmieniu nadanym rozporządzeniem 2024/1610. Zgodnie z jasnym brzmieniem tego przepisu, omawianym „kryterium” jest

⁸¹ aktualny wykaz państw stron GPA dostępny pod linkiem:
https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/memobs_e.htm);

oświadczenie wykonawców, w ramach którego składają oni wiążące zobowiązanie, jakie należy zakwalifikować jako wymaganie związane z realizacją zamówienia. Zgodnie z definicją zawartą w art. 7 pkt 10 ustawy – Prawo zamówień publicznych, pod pojęciem **łańcucha dostaw** należy rozumieć wszystkie zasoby i działania niezbędne do wykonania dostaw, usług i robót budowlanych, które są przedmiotem zamówienia. Łańcuch dostaw nie ogranicza się wyłącznie do dostawców bezpośrednich, ale rozciąga się również na podwykonawców.

Przepis art. 3e ust. 2 lit. d rozporządzenia 2019/1242 w brzmieniu nadanym rozporządzeniem 2024/1610 przewiduje obowiązek przedłożenia przez wykonawców zaświadczenia lub dokumentacji potwierdzającej, że ich łańcuch dostaw jest zorganizowany w sposób zapewniający spełnienie wymagań dotyczących bezpieczeństwa dostaw. Najbardziej efektywnym zastosowaniem tego „kryterium” będzie jego uwzględnienie w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Analogicznie jak w przypadku art. 3e ust. 2 lit. c, kryterium ujęte w art. 3e ust. 2 lit. d obejmuje także podwykonawców.

Drugie kryterium może **dotyczyć równoważenia środowiskowego** wykraczającego poza minimalne wymagania określone w obowiązujących unijnych aktach prawnych. Zamawiający mogą zrezygnować z kryterium zrównoważenia środowiskowego na rzecz dodatkowego wymogu związanego z bezpieczeństwem dostaw.

Przepisy omawianego rozporządzenia obligują zamawiających do stosowania co najmniej dwóch spośród omówionych wyżej kryteriów. Należy przy tym pamiętać, że obowiązki wynikające z art. 3e rozporządzenia (UE) 2024/1610 nie wykluczają możliwości stosowania przez zamawiających dodatkowych kryteriów.

Jeżeli wkład oferty w zapewnienie bezpieczeństwa dostaw stanowi jedno z kryteriów oceny ofert, należy przypisać mu wagę na poziomie 15 - 40%.

Obowiązki wynikające z art. 3e w odniesieniu do nowych bezemisyjnych autobusów miejskich stanowią uzupełnienie dotychczasowych obowiązków nałożonych na zamawiających, które wynikają z art. 68a-68b ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1289, 1853, 1881).

5. Technologie neutralne emisyjnie – rozporządzenie NZIA

Przepis art. 25 **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1724** (tzw. rozporządzenie NZIA)⁸² określa obowiązki po stronie zamawiających w przypadku zamówień o wartości przekraczającej unijne kwoty progowe, obejmujących określone technologie neutralnie emisyjnie jako część ich przedmiotu oraz w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, które taką technologię wykorzystują.

Wymogi w obszarze zamówień publicznych mają zastosowanie do:

- technologii słonecznych, w tym technologii fotowoltaicznych, technologii słonecznej termicznej energii elektrycznej i technologii słonecznej energii termicznej;
- technologii lądowej energetyki wiatrowej i technologie morskiej energii odnawialnej;
- technologii baterii i magazynowania energii;
- technologii pomp ciepła i energii geotermicznej;
- technologii wodorowych, w tym elektrolizery i ogniwo paliwowych;
- zrównoważonych technologii biogazu i biometanu;
- technologii CCS;
- technologii sieci elektroenergetycznej, w tym technologii ładowania elektrycznego w transporcie oraz technologii służących cyfryzacji sieci;
- technologii energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego, w tym technologii jądrowego cyklu paliwowego;
- technologii zrównoważonych paliw alternatywnych;
- technologii energii wodnej.

⁸² Dz. Urz. UE serii L z 28.6.2024

Rozporządzenie NZIA nakłada na zamawiających trzy rodzaje obowiązków.

1. Warunki, wymogi lub zobowiązania umowne w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane

W odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane wykorzystujących jedną ze wskazanych technologii, zamawiający są obowiązani uwzględnić co najmniej jeden z następujących warunków, wymogów lub zobowiązań umownych:

- warunek specjalny odnoszący się do względów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w postaci klauzuli dotyczącej realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE;
- wymóg wykazania zgodności z mającymi zastosowanie wymogami cyberbezpieczeństwa określonymi w rozporządzeniu w sprawie cyberodporności), w tym, w stosownych przypadkach i w miarę dostępności, za pośrednictwem odpowiedniego europejskiego programu certyfikacji cyberbezpieczeństwa;
- szczególne zobowiązanie umowne do terminowego zrealizowania elementu zamówienia dotyczącego technologii neutralnych emisyjnie, które może prowadzić do powstania obowiązku uiszczenia odpowiedniej opłaty, jeżeli obowiązek ten nie zostanie spełniony, i które wykracza poza wymogi przewidziane w mających zastosowanie przepisach krajowych, jeżeli takie przepisy istnieją.

Obowiązek wyboru jednego z powyższych warunków, wymagań lub zobowiązań umownych dotyczy postępowań o udzielenie zamówienia na roboty budowlane oraz postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane w zakresie określonym dyrektywą 2014/24/UE, dyrektywą 2014/25/UE i dyrektywą 2014/23/UE i **stosuje się go już od 29 czerwca 2024 r.**

2. Obowiązek uwzględnienia wkładu w odporność

Dodatkowo instytucje zamawiające i podmioty zamawiające są obowiązane uwzględnić **wkład oferty w odporność** w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, w przypadku gdy takie zamówienia obejmują wskazane technologie neutralne emisyjnie jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, które wykorzystują tę technologię, a także w przypadku zamówień udzielanych na podstawie umowy ramowej, gdy szacunkowa wartość tych umów jest równa lub przekracza unijne progi.

Celem „**wkładu oferty w odporność**” jest przeciwdziałanie istniejącym lub grożącym zależnościom ze strony państw trzecich w zakresie dostaw technologii neutralnych emisyjnie.

Zamawiający są zobowiązani do stosowania wymogu „wkładu oferty w odporność”⁸³, jeżeli w momencie zaproszenia do ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego lub w momencie rozpoczęcia takiego postępowania Komisja ustaliła, że⁸⁴:

- udział konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego stanowi ponad 50% dostaw tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii, lub
- udział dostaw w Unii konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego wzrósł średnio o co najmniej 10 punktów procentowych i osiąga co najmniej 40% dostaw w Unii.

Wymóg „**wkładu oferty w odporność**” stosuje się od **30 grudnia 2025 r.** zgodnie z **rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/1178 z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 w odniesieniu do wykazu produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych konkretnych komponentów do celów oceny wkładu w odporność**⁸⁵. W załączniku do rozporządzenia wykonawczego określono wykaz produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i konkretnych komponentów używanych głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Wymienione zostały m.in. systemy fotowoltaiczne, systemy energii słonecznej termicznej, lądowe i morskie turbiny wiatrowe, baterie, systemy magazynowania energii cieplnej, czy pompy ciepła, dla których wskazano główne konkretne komponenty.

Dodatkowo, zgodnie z art. 29 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2024/1735, Komisja przedstawiła zaktualizowane informacje na temat udziałów dostaw unijnych pochodzących z różnych państw trzecich w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych konkretnych komponentów⁸⁶.

⁸³ zgodnie z art. 25 ust. 7 pkt 2 rozporządzenia NZIA

⁸⁴ zgodnie z art. 29 ust. 2 rozporządzenia NZIA

⁸⁵ Dz. Urz. UE L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj

⁸⁶ Dz. Urz. UE C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj>

3. Wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego

Minimalne obowiązkowe **wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego** zamawiający publiczni i zamawiający sektorowi będą zobowiązani uwzględniać w odniesieniu do:

- technologii lądowej energetyki wiatrowej i technologii morskiej energii odnawialnej.

Zawężenie stosowania wymogów środowiskowych do wspomnianej technologii neutralnej emisyjnie wynika z projektu **rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 w odniesieniu do minimalnych wymogów zrównoważoności środowiskowej dla postępowań o udzielenie zamówienia publicznego obejmujących określone technologie neutralne emisyjne**⁸⁷, które zostanie wydane na podstawie delegacji z art. 25 ust. 5 rozporządzenia NZIA. Rozporządzenie będzie wskazywać minimalne wymogi dla łopat turbin wiatrowych.

Minimalne wymogi mają przyjąć formę specyfikacji technicznych lub warunków realizacji zamówień. Stosując zatem terminologię ustawy – Prawo zamówień publicznych, wymagania dla łopat turbin wiatrowych ujmowane będą w ramach opisu przedmiotu zamówienia lub wymagań związanych z realizacją zamówienia.

Projekt rozporządzenia wykonawczego przewiduje, że **łopaty turbin wiatrowych lądowych i morskich technologii wiatrowych**, nabywane w drodze zamówień publicznych, muszą charakteryzować się współczynnikiem recyklingu wynoszącym co najmniej 70%. Współczynnik recyklingu ma być obliczany jako względna masa materiału nadającego się do recyklingu. Współczynnik recyklingu łopat turbin wiatrowych należy wykazać najpóźniej po zakończeniu realizacji umowy.

Rozporządzenie wykonawcze ma być stosowane **od 30 czerwca 2026 r.** Termin przyjęcia rozporządzenia wykonawczego wstępnie określono na styczeń/ luty 2026 r.

Komisja Europejska planuje również opublikować wskazówki dotyczące stosowania art. 25 rozporządzenia NZIA. Dokument ma zostać udostępniony na przełomie lutego i marca 2026 r.

⁸⁷ w oparciu o projekt rozporządzenia wykonawczego z dnia 5 grudnia 2025 r.

6. Projektowanie ekologiczne (ecodesign)

W świetle art. 65 **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylenia dyrektywy 2009/125/WE⁸⁸**, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mają obowiązek udzielania zamówień publicznych na produkty spełniające minimalne wymagania w zakresie projektowania ekologicznego (ecodesign). Dotyczy to zarówno zamówień na dostawę, jak również zamówień na roboty lub usługi, jeżeli produkty te są wykorzystywane do działalności stanowiącej przedmiot tych zamówień.

W formie aktów delegowanych zostaną określone grupy produktowe oraz aspekty produktu, dla których wypracowane zostaną minimalne wymagania w zakresie projektowania ekologicznego.

Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 2024/1781, wymagania w zakresie projektowania ekologicznego zawarte w aktach delegowanych powinny poprawić następujące aspekty produktu, o ile są one odpowiednie dla danej grupy produktów: trwałość; niezawodność; możliwość ponownego użycia; możliwość ulepszenia; możliwość naprawy; możliwość konserwacji i odnowienia; obecność substancji wzbudzających obawy; zużycie energii i efektywność energetyczną; zużycie wody i efektywność wodną; zużycie zasobów i zasobooszczędność; zawartość materiałów z recyklingu; możliwość regeneracji; podatność do recyklingu; możliwość odzysku materiałów; wpływ na środowisko, w tym ślad węglowy i ślad środowiskowy; przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów.⁸⁹

Warto wspomnieć, że akty delegowane, które będą wydawane na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1781 będą sukcesywnie zastępować rozporządzenia delegowane Komisji w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla danych grup produktowych. Dla przykładu obowiązujące **rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2533 z dnia 17 listopada 2023 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych, zmieniające rozporządzenie Komisji (UE) 2023/826 i**

⁸⁸ Dz. Urz. UE L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>

⁸⁹ o których szczegółowa mowa w załączniku I (Parametry produktu).

uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 932/2012⁹⁰ przewiduje w art. 9, że do dnia 12 grudnia 2029 r. Komisja dokona jego przeglądu w kontekście postępu technologicznego i przedstawi wyniki tej oceny, w tym, w stosownych przypadkach, projekt zmiany rozporządzenia, forum konsultacyjnemu.

Ponadto nowo wydawane akty delegowane Komisji będą zawierać większy od dotychczasowego zakres cech analizowanych w ramach wymogów dla ekoprojektu, uzupełniony m.in. o trwałość, ślad węglowy i ślad środowiskowy produktu (w odniesieniu do co najmniej jednej kategorii wpływu na środowisko, jak i zagregowanego zbioru kategorii wpływu na środowisko).

Z kolei minimalne wymagania w zakresie projektowania ekologicznego w kontekście zamówień zostaną z kolei określone w drodze aktów wykonawczych i będą mogły przyjąć formę specyfikacji technicznych, kryteriów udzielania zamówień, warunków realizacji zamówienia lub wartości docelowych. Mają opierać się na dwóch najwyższych klasach efektywności, najwyższych wynikach lub, jeżeli nie są dostępne, na jak najwyższych możliwych poziomach efektywności określonych w akcie delegowanym mającym zastosowanie do danej grupy produktów.

Warto przy tym wspomnieć, że rozporządzenie 2024/1781, w przypadku zastosowania minimalnych wymagań w zakresie projektowania ekologicznego w ramach kryteriów udzielania zamówień, zobowiązuje zamawiających do przypisania im minimalnej wagi wynoszącej od 15% do 30%.

Przepisy rozporządzenia 2024/1781 wymagają ponadto, aby przynajmniej 50% zamówień na poziomie instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających bądź na zagregowanym poziomie krajowym, w ujęciu rocznym lub wieloletnim, udzielanych było na produkty najbardziej zrównoważone środowiskowo. Ostateczne wartości docelowe zostaną określone dopiero w aktach wykonawczych.

⁹⁰ Dz. Urz. UE L, 2023/2533, 22.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2533/oj>

7. Zagospodarowanie odpadów

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁹¹ przeniosła do prawa krajowego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy⁹².

W świetle krajowych regulacji jednostki sektora finansów publicznych są zobowiązane do stosowania przy udzielaniu zamówień publicznych **kryteriów ponownego użycia lub przygotowania do ponownego użycia odpadów**, o ile ponowne użycie lub przygotowanie do ponownego użycia odpadów jest możliwe⁹³.

W załączniku 4a określającym przykładowe instrumenty ekonomiczne i inne środki, które mają zachęcać do stosowania hierarchii sposobów postępowania z odpadami, odwołano się do zrównoważonych zamówień publicznych zachęcających do lepszego gospodarowania odpadami i wykorzystywania produktów i materiałów pochodzących z recyklingu.

Z kolei w załączniku nr 5 do ustawy określone zostały przykłady środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów. Wśród środków mogących mieć wpływ na fazę konsumpcji i użytkowania w kontekście zamówień publicznych i zaopatrzenia przedsiębiorstw wymienia się włączanie kryteriów związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstawaniu odpadów do zaproszeń do składania ofert i kontraktów, zgodnie z Podręcznikiem na temat ekologicznych zamówień publicznych, opublikowanym przez Komisję Europejską 29 października 2004 r.

W aktualnym wydaniu Podręcznika KE pt. „Ekologiczne zakupy! Podręcznik dotyczący zielonych zamówień publicznych” z 2016 r.⁹⁴ wskazano, iż w przypadku utylizacji zużytych produktów lub opakowań należy wyznaczyć cele w zakresie ograniczania ilości odpadów wywożonych na składowiska.

W ramach postępowania na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zamawiający są zobowiązani do ustanowienia w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** wymogów względem poziomów odzysku odpadów poszczególnych frakcji.

⁹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.

⁹² Dz. Urz. UE L 312, 22.11.2008 r., str. 3, z późn. zm.

⁹³ art. 19 ust. 2 cyt. ustawy o odpadach

⁹⁴ https://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm

Wymogi te szczegółowo określa ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach^{95, 96}

Z kolei w ramach **kryterium oceny ofert** zamawiający mogą dodatkowo punktować osiągnięcie wyższych poziomów odzysku odpadów od tych ustanowionych przepisami prawa.

⁹⁵ Dz.U. z 2021 r., poz. 888

⁹⁶ Zgodnie z art. 3aa ustawy, gminy są zobowiązane osiągnąć za rok 2020 poziom:

- przygotowania do ponownego użycia i recyklingu następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo.

W art. 3b. określono z kolei obowiązki gmin w zakresie osiągnięcia minimalnego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który za rok 2021 kształtuje się na poziomie 20% wagowo (25% wagowo – za rok 2022).

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się z kolei jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych.

W art. 3c ujęto obowiązki gminy dotyczące ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

8. Opakowania i odpady opakowaniowe

Zgodnie z art. 63 **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylenia dyrektywy 94/62/WE**⁹⁷, Komisja Europejska została uprawniona do przyjęcia aktów wykonawczych, w których określone zostaną minimalne obowiązkowe wymogi dla zamówień publicznych na opakowania, produkty w opakowaniu lub usługi, w których wykorzystuje się opakowania lub produkty w opakowaniu. Minimalne obowiązkowe wymogi będą miały zastosowanie do zamówień wchodzących w zakres stosowania dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/25/UE, w których opakowania lub produkty w opakowaniu stanowić będą ponad 30% szacowanej wartości zamówienia lub wartości produktów wykorzystywanych w ramach usług stanowiących przedmiot zamówienia.

Termin na wydanie tych aktów wykonawczych **upływa 12 lutego 2030 r.** Z kolei wymogi określone w aktach wykonawczych będą miały zastosowanie do procedur udzielania zamówień publicznych rozpoczętych nie wcześniej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie danego aktu wykonawczego.

Minimalne obowiązkowe wymogi w zakresie zielonych zamówień publicznych będą dotyczyć:

- ograniczenia do minimum obecności i stężenia substancji potencjalnie niebezpiecznych jako składników materiałów opakowaniowych lub jakichkolwiek części składowych opakowań,
- stosowania opakowań zdolnych do recyklingu,

⁹⁷ Dz. Urz. UE L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>

- minimalnej zawartości materiału pochodzącego z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych,
- zwiększenia wykorzystania surowców biopochodnych w opakowaniach z tworzyw sztucznych,
- stosowania opakowań kompostowalnych (zgodne z przyjętymi normami kompostowania),
- minimalizacji opakowań, tj., aby opakowanie było zaprojektowane w taki sposób, aby jego masa i objętość były ograniczone do minimum niezbędnego do zapewnienia jego funkcjonalności, z uwzględnieniem jego kształtu oraz materiału,
- stosowania opakowań wielokrotnego użytku (w oparciu o minimalną liczbę rotacji dla opakowań wielokrotnego użytku).

Wymogi mogą mieć postać specyfikacji technicznych, kryteriów kwalifikacji w odniesieniu do wykonawców, czy też warunków realizacji zamówień.

Wprawdzie rozporządzenie 2025/40 przewiduje obowiązek stosowania przez zamawiających publicznych i zamawiających sektorowych minimalnych wymogów dla zielonych zamówień, jednak przepisy dopuszczają będą pod pewnymi warunkami odstępstwa. Dotyczyć to ma należycie uzasadnionych przypadków, gdy brak zastosowania minimalnych wymogów argumentowany jest względami bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. Odstępstwo od stosowania minimalnych wymogów środowiskowych będzie również dopuszczalne, jeżeli miałyby skutkować nierozwiązywalnymi trudnościami technicznymi.

9. Baterie i produkty wyposażone w baterie

Na podstawie art. 85 **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2023/1542 z 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniającego dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylającego dyrektywę 2006/66/WE**⁹⁸, zamawiający publiczni i zamawiający sektorowi zostali zobowiązani, aby dokonując zamówień na baterie lub produkty zawierające baterie, uwzględniali wpływ tych baterii na środowisko w całym cyklu życia w celu zapewnienia, by taki wpływ był ograniczony do minimum.

Obowiązek ten ma być realizowany poprzez stosowanie przez zamawiających odpowiednich **kryteriów oceny ofert**, które zostaną ustanowione w ramach aktu delegowanego Komisji.

W pierwszej kolejności Komisja Europejska musi jednak przyjąć w wyznaczonych terminach inne akty delegowane⁹⁹:

- akt delegowany ustanawiający klasy efektywności pod względem śladu węglowego dla baterii do pojazdów elektrycznych (w terminie do 18 lutego 2025) , w odniesieniu do baterii przemysłowych nadających się do powtórnego naładowania z wyjątkiem baterii wyposażonych wyłącznie w magazyn zewnętrzny (w terminie do 18 sierpnia 2026 r.), w odniesieniu do baterii LMT (w terminie do 18 sierpnia 2028 r.) i w odniesieniu do baterii przemysłowych nadających się do powtórnego naładowania wyposażonych w magazyn zewnętrzny (w terminie do 18 sierpnia 2030 r.),
- akt delegowany ustanawiający dla baterii metodyki obliczania i sprawdzania procentowej zawartości kobaltu, litu lub niklu, obecnych w materiale czynnym i odzyskanych z odpadów z wytwarzania baterii lub odpadów pokonsumenckich oraz procentowej zawartości ołowiu obecnego w baterii i odzyskanego z odpadów, a także formatu dokumentacji (w terminie do 18 sierpnia 2026 r.),
- akt delegowany ustanawiający obowiązkowe minimalne wartości parametrów wydajności elektrochemicznej i trwałości dla baterii przenośnych ogólnego stosowania, z wyłączeniem ogniw guzikowych (w terminie do 18 sierpnia 2027 r.),
- akt delegowany ustanawiający minimalne wartości parametrów wydajności elektrochemicznej i trwałości, które mają osiągać baterie przemysłowe nadające się do powtórnego naładowania o pojemności powyżej 2 kWh, z wyjątkiem baterii wyposażonych wyłącznie w magazyn zewnętrzny (w terminie do 18 lutego 2026 r.),

⁹⁸ Dz. Urz. UE L 191 z 28.7.2023, s. 1, z późn. zm. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1542/2024-07-18>

⁹⁹ o których mowa w art. 7 ust. 2 akapit czwarty lit. a), art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 5 rozporządzenia 2023/1542.

- akt delegowany ustanawiający minimalne wartości dla parametrów wydajności elektrochemicznej i trwałości, które mają osiągać baterie LMT (w terminie do 18 lutego 2027 r.).

Dopiero po tym Komisja Europejska będzie miała 12 miesięcy na przyjęcie aktu delegowanego ustanawiającego kryteria udzielenia zamówienia w przypadku postępowań o udzielenie zamówienia na baterie lub produkty zawierające baterie, w oparciu o wymagania zrównoważonego rozwoju¹⁰⁰ wynikające z powyższych aktów delegowanych.

Można zatem przyjąć, że rozporządzenie delegowane KE wprowadzające obowiązkowe kryteria udzielenia zamówienia dla baterii lub produktów zawierających baterie zostanie przyjęte **do 18 sierpnia 2031 r.** Jego przepisy będą z kolei rodzić obowiązki po stronie zamawiających dopiero po 12 miesiącach od wejścia w życie tego aktu delegowanego¹⁰¹.

¹⁰⁰ Art. 85 ust. 3 rozporządzenia 2023/1542.

¹⁰¹ Art. 85 ust. 2 rozporządzenia 2023/1542.

10. Wyroby budowlane

Zgodnie z art. 83 **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3110 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylenia rozporządzenia (UE) nr 305/2011** (tzw. rozporządzenie CPR II)¹⁰² Komisja Europejska przyjmie akty delegowane określające obowiązkowe minimalne wymagania w zakresie zrównoważenia środowiskowego dla wyrobów budowlanych.

Zamawiający **stosują obowiązkowe minimalne wymagania w zakresie zrównoważenia środowiskowego**, o ile zamówienia wymagają minimalnych właściwości użytkowych w zakresie zrównoważenia środowiskowego dla wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk objętych zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi. Wymóg ten dotyczy postępowań o udzielenia zamówienia o wartości równej lub przekraczającej unijne kwoty progowe.

Zamawiający mogą przy tym stosować ambitniejsze wymagania w zakresie zrównoważenia środowiskowego związane z zasadniczymi charakterystykami wyrobu budowlanego.

Obowiązkowe minimalne wymagania w zakresie zrównoważenia środowiskowego określone w aktach delegowanych, stosownie do danej rodziny wyrobów lub kategorii wyrobów, mogą przybrać formę specyfikacji technicznych, kryteriów kwalifikacji, warunków realizacji zamówień, czy też kryteriów udzielania zamówienia.

Przepisy dopuszczają pewne odstępstwo od stosowania wymogów z art. 83 ust. 2 rozporządzenia CPR II. Dotyczy to przypadków kiedy po przeprowadzeniu wstępnych konsultacji rynkowych przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, stwierdzono, że:

- wymagany wyrób budowlany może zostać dostarczony wyłącznie przez konkretny podmiot gospodarczy i nie istnieje żadna rozsądna alternatywa ani substytut;
- w odpowiedzi na poprzednie postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono odpowiednich ofert lub nie złożono odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału; lub
- zastosowanie wymogów z aktu delegowanego lub włączenie wymaganego wyrobu budowlanego do obiektów budowlanych naraziłoby instytucję lub podmiot zamawiający na nieproporcjonalne koszty albo spowodowałoby niezgodność lub trudności techniczne.

¹⁰² Dz. Urz. UE L, 2024/3110, 18.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj>

Zamawiający mogą przyjąć w oparciu o obiektywne i przejrzyste dane, że różnice w wartości zamówienia powyżej 10% są nieproporcjonalne.

Oznakowanie ekologiczne UE (tj. Ecolabel) oraz inne oznakowania ekologiczne według normy EN ISO 14024 typu I mogą być stosowane w celu wykazania zgodności z minimalnymi wymaganiami zrównoważenia środowiskowego, jeżeli właściwości użytkowe wyrobu w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk objętych mającymi zastosowanie zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi zostały ocenione w sposób zgodny z rozporządzeniem (UE) 2024/3110¹⁰³.

Przepisy rozporządzenia CPR II nie określają terminu na wydanie aktów delegowanych określających minimalne wymagania w zakresie zrównoważenia środowiskowego dla wyrobów budowlanych.

¹⁰³ art. 19 rozporządzenia CPR II

Wykaz istotniejszych aktów prawnych

Przepisy prawa krajowego

- 1) ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320; z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173, 1235);
 - a. rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 2415 oraz z 2023 r. poz. 1824);
 - b. rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach (Dz. U. poz. 2276);
- 2) ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 711);
- 3) ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. z 2024 r. poz. 101);
- 4) ustawa z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378);
- 5) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418);
 - a. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225);
- 6) ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (Dz. U. z 2021 r. poz. 468);
- 7) ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1289, 1853, 1881)

Przepisy prawa unijnego

- rozporządzenia

- 1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie unijnego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 39 z 13.2.2008 r., str. 1);
- 2) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz. Urz. UE L 198 z 28.7.2017 r., str. 1);
- 3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009 r., str. 1);
- 4) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.1.2010 r., str. 1);

- 5) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.6.2018, str. 1);
- 6) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2023/1542 z 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniającego dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylającego dyrektywę 2006/66/WE (Dz. Urz. UE L 191 z 28.7.2023, s. 1, z późn. zm. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1542/2024-07-18>);
- 7) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1610 z dnia 14 maja 2024 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1242 w odniesieniu do zaostreżenia norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/858 i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/956 (Dz. Urz. UE serii L z 6.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1610/oj>);
- 8) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz. Urz. UE serii L z 28.6.2024);
 - a. rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1178 z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 w odniesieniu do wykazu produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych konkretnych komponentów do celów oceny wkładu w odporność (Dz. Urz. UE serii L z 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj);
 - b. rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 w odniesieniu do minimalnych wymogów zrównoważoności środowiskowej dla postępowań o udzielenie zamówienia publicznego obejmujących określone technologie neutralne emisyjne ();
- 9) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylecia dyrektywy 2009/125/WE (Dz. Urz. UE serii L z 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>);
- 10) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3110 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylecia rozporządzenia (UE) nr 305/2011 (Dz. Urz. UE serii L z 18.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj>);
- 11) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylecia dyrektywy 94/62/WE (Dz. Urz. UE serii L z 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>)

- dyrektywy

- 1) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, str. 65);
- 2) dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. Urz. WE L 114 z 27.04.2006 r., str. 64);
- 3) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów transportu drogowego w celu wsparcia mobilności niskoemisyjnej (Dz. Urz. UE L 120 z 15.5.2009, ze zm.)
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/33/2024-05-20>);
- 4) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/1161 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 188 z 12.7.2019 r., str. 116)
- 5) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1);
- 6) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz. Urz. UE L 231 z 20.9.2023, str. 1);
- 7) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.6.2010 r., str. 13);
- 8) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2024/1275 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE serii L z 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>);

Wyciąg z wybranych przepisów prawa unijnego, które znajdują zastosowanie bezpośrednio

- rozporządzenie 2019/1242 w brzmieniu nadanym rozporządzeniem 2024/1610

Artykuł 3e

Zapewnienie zrównoważonych i odpornych łańcuchów dostaw autobusów miejskich poprzez postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające udzielają zamówień publicznych na dostawę w celu zakupu, leasingu, najmu lub dzierżawy nowych bezemisyjnych autobusów miejskich, o których mowa w art. 3b, a także zamówień publicznych na usługi, których głównym przedmiotem jest użytkowanie takich autobusów miejskich, na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, o najkorzystniejszym stosunku ceny do jakości.

2. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające wykorzystują jako specyfikacje techniczne lub kryteria udzielenia zamówienia co najmniej dwa z poniższych kryteriów, co najmniej jedno z których dotyczy wkładu oferty w zapewnienie bezpieczeństwa dostaw określonych w lit. a)–d), w zależności od sytuacji na rynku i zgodnie z dyrektywami 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE oraz obowiązującymi przepisami sektorowymi, a także z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, w tym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie Zamówień Rządowych (GPA) i innymi umowami międzynarodowymi wiążącymi Unię:

- a) proporcja produktów będących przedmiotem ofert pochodzących z państw trzecich określona zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ^(?); kryterium to ma zastosowanie wyłącznie do produktów będących przedmiotem ofert pochodzących z państw, które nie są stronami GPA i które nie zawarły z Unią umowy o wolnym handlu obejmującej przepisy z zakresu zamówień publicznych;
- b) bieżąca i szacowana dostępność niezbędnych części zamiennych zapewniających funkcjonowanie sprzętu będącego przedmiotem oferty;
- c) zapewnienie przez oferenta, że ewentualne zmiany w jego łańcuchu dostaw w trakcie realizacji zamówienia nie będą miały negatywnego wpływu na realizację zamówienia;
- d) zaświadczenie lub dokumentacja wykazująca, że organizacja łańcucha dostaw oferenta pozwala mu spełnić wymóg bezpieczeństwa dostaw;
- e) zrównoważenie środowiskowe wykraczające poza minimalne wymagania określone w obowiązujących unijnych aktach prawnych.

Akapit pierwszy nie wyklucza stosowania przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające dodatkowych kryteriów.

3. Jeżeli wkład oferty w zapewnienie bezpieczeństwa dostaw jest jednym z kryteriów udzielenia zamówienia, przypisuje się mu wagę od 15 do 40 % kryteriów udzielenia zamówienia.

^(?) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny ([Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1](#)).

Artykuł 25

Wkład w zrównoważoność i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

1. W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektywy 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, o ile zamówienia obejmują technologie neutralne emisyjnie wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–k) niniejszego rozporządzenia jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, które wykorzystują tę technologię, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują minimalne obowiązkowe wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego ustanowione w akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

2. Ust. 1 nie uniemożliwia instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym stosowania dodatkowych minimalnych wymogów lub kryteriów udzielenia zamówienia w odniesieniu do zrównoważenia środowiskowego.

3. Niezależnie od ust. 1 instytucje zamawiające i podmioty zamawiające stosują co najmniej jeden z następujących warunków, wymogów lub zobowiązań umownych w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, o których mowa w ust. 1:

a)warunek specjalny odnoszący się do względów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w postaci klauzuli dotyczącej realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE;

b)wymóg wykazania zgodności z mającymi zastosowanie wymogami cyberbezpieczeństwa określonymi w rozporządzeniu w sprawie cyberodporności, w tym, w stosownych przypadkach i w miarę dostępności, za pośrednictwem odpowiedniego europejskiego programu certyfikacji cyberbezpieczeństwa;

c)szczególne zobowiązanie umowne do terminowego zrealizowania elementu zamówienia dotyczącego technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–k), które może prowadzić do powstania obowiązku uiszczenia odpowiedniej opłaty, jeżeli obowiązek ten nie zostanie spełniony, i które wykracza poza wymogi przewidziane w mających zastosowanie przepisach krajowych, jeżeli takie przepisy istnieją.

4. Minimalne obowiązkowe wymogi, o których mowa w ust. 1, o ile mają zastosowanie, w stosownych przypadkach przyjmują formę:

a)specyfikacji technicznych lub wymogów w rozumieniu art. 36 dyrektywy 2014/23/UE, art. 42 dyrektywy 2014/24/UE i art. 60 dyrektywy 2014/25/UE; lub

b)klauzuli dotyczących realizacji zamówienia w rozumieniu art. 70 dyrektywy 2014/24/UE i art. 87 dyrektywy 2014/25/UE oraz ogólnych zasad dyrektywy 2014/23/UE.

5. Do dnia 30 marca 2025 r. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający minimalne wymogi dotyczące zrównoważenia środowiskowego na potrzeby postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, o których mowa w ust. 1.

Przyjmując akt wykonawczy, Komisja bierze pod uwagę co najmniej następujące elementy:

- a) sytuację rynkową na poziomie Unii w zakresie odpowiednich technologii;
- b) przepisy dotyczące zrównoważenia środowiskowego określone w innych unijnych aktach ustawodawczych i nieustawodawczych mających zastosowanie do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych obowiązkiem określonym w ust. 1;
- c) zobowiązania międzynarodowe Unii, w tym GPA i inne umowy międzynarodowe, którymi Unia jest związana.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 45 ust. 2.

6. Państwo członkowskie nie dyskryminuje ani nie traktuje inaczej w sposób nieuzasadniony dostawcy lub produktów technologii neutralnych emisyjnie z innego państwa członkowskiego.

7. Wkład oferty w odporność uwzględnia się w przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego objętych zakresem stosowania dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE, w przypadku gdy takie zamówienia obejmują technologie neutralne emisyjnie wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–k) niniejszego rozporządzenia jako część ich przedmiotu, lub w przypadku zamówień na roboty budowlane i koncesji na roboty budowlane, o których mowa w ust. 1, które wykorzystują tę technologię, a także w przypadku zamówień udzielanych na podstawie umowy ramowej, gdy szacunkowa wartość tych umów jest równa wartościom określonym w art. 8 dyrektywy 2014/23/UE, art. 4 dyrektywy 2014/24/UE i art. 15 dyrektywy 2014/25/UE lub wyższa, zgodnie z niniejszym ustępem.

Jeżeli w momencie zaproszenia do ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub w momencie rozpoczęcia takiego postępowania Komisja ustaliła zgodnie z art. 29 ust. 2, że udział konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego stanowi ponad 50 % dostaw tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii, lub jeżeli Komisja ustaliła zgodnie z art. 29 ust. 2, że udział dostaw w Unii konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego wzrósł średnio o co najmniej 10 punktów procentowych i osiąga co najmniej 40 % dostaw w Unii, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające uwzględniają następujące warunki uczestnictwa w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu:

- a) zobowiązanie w okresie obowiązywania zamówienia, aby nie dostarczyć więcej niż 50 % wartości konkretnej technologii neutralnej emisyjnie, o której mowa w niniejszym ustępie, z każdego indywidualnego państwa trzeciego określonego przez Komisję;

b) zobowiązanie w okresie obowiązywania zamówienia, zgodnie z którym maksymalnie 50 % wartości głównych konkretnych komponentów konkretnej technologii neutralnej emisyjnie, o której mowa w niniejszym ustępie, jest dostarczane lub bezpośrednio zapewnione przez zwycięskiego oferenta lub przez podwykonawcę z każdego państwa trzeciego określonego przez Komisję;

c) zobowiązanie do dostarczenia instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym, na ich żądanie, odpowiednich dowodów dotyczących lit. a) lub b), najpóźniej w chwili zakończenia realizacji zamówienia;

d) zobowiązanie do uiszczenia proporcjonalnej opłaty w przypadku nieprzestrzegania warunków, o których mowa w lit. a) lub b), w wysokości co najmniej 10 % wartości konkretnych technologii neutralnych emisyjnie objętych zamówieniem, o którym mowa w niniejszym ustępie.

8. W przypadku zamówień objętych dodatkiem I Unii do GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie stosują wymogów ust. 7 akapit drugi lit. a)–d) jeżeli konkretna technologia neutralna emisyjnie lub jej główne konkretne komponenty pochodzą z państw będących źródłami dostaw, które są sygnatariuszami tych umów lub porozumień.

9. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą w drodze wyjątku podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1–4 jeżeli:

a) wymagana technologia neutralna emisyjnie może być dostarczona jedynie przez konkretny podmiot gospodarczy i nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;

b) w ciągu dwóch lat bezpośrednio poprzedzających planowane nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono żadnych odpowiednich ofert lub żadnych odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na podobne poprzednie postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego wszczęte przez tę samą instytucję zamawiającą lub ten sam podmiot zamawiający;

c) stosowanie tych ustępów zobowiązywałoby tę instytucję zamawiającą lub ten podmiot zamawiający do nabycia sprzętu, który wiąże się z nieproporcjonalnymi kosztami lub skutkowałoby niekompatybilnością techniczną w eksploatacji i utrzymaniu.

10. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą zakładać, że nieproporcjonalne są różnice kosztów oszacowane na podstawie obiektywnych i przejrzystych danych jako przekraczające 20 %.

11. W przypadku gdy zastosowanie wkładu oferty w odporność zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu doprowadziło do sytuacji, w której w odpowiedzi na postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego nie złożono odpowiednich ofert lub odpowiednich wniosków o dopuszczenie do udziału, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą w drodze wyjątku:

- a) podjąć decyzję o zastosowaniu procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2014/24/UE, art. 50 lit. a) dyrektywy 2014/25/UE lub art. 31 ust. 5 dyrektywy 2014/23/UE; lub
- b) podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 7 niniejszego artykułu w konkretnym późniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia mającego na celu zaspokojenie tych samych potrzeb co te, które doprowadziły do rozpoczęcia pierwotnej procedury, o której mowa w niniejszym ustępie.

12. Artykuł ten ma zastosowanie bez uszczerbku dla:

- a) możliwości zastosowania dodatkowych kryteriów pozacenowych;
- b) możliwości wykluczenia rażąco niskich ofert zgodnie z art. 69 dyrektywy 2014/24/UE i art. 84 dyrektywy 2014/25/UE;
- c) art. 107 i 108 TFUE w przypadku niekonkurencyjnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

- rozporządzenie 2024/1781 (ecodesign)

Artykuł 65

Zielone zamówienia publiczne

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE lub 2014/25/UE, udzielają zamówień publicznych – spełniających minimalne wymogi określone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu – na zakup produktów objętych aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 4 lub na roboty lub usługi, jeżeli produkty te są wykorzystywane do działalności stanowiącej przedmiot tych zamówień (zwane dalej „minimalnymi wymogami”).

2. Minimalne wymogi określa się w stosownych przypadkach, aby pobudzić podaż i popyt na zrównoważone środowiskowo produkty objęte aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 4, z uwzględnieniem wartości i wielkości udzielanych zamówień publicznych na odpowiednie grupy produktów oraz ekonomicznej wykonalności zakupu przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające produktów bardziej zrównoważonych środowiskowo bez powodowania nieproporcjonalnych kosztów.

3. Komisja jest uprawniona do określenia, w drodze aktów wykonawczych, minimalnych wymogów w formie specyfikacji technicznych, kryteriów udzielania zamówień, warunków realizacji zamówienia lub wartości docelowych.

Minimalne wymogi określa się w odniesieniu do aspektów produktu wymienionych w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 4, mającym zastosowanie do danych grup produktów, stosownie do tych grup produktów.

Minimalne wymogi opierają się na dwóch najwyższych klasach efektywności, najwyższych wynikach lub, jeżeli nie są dostępne, na jak najwyższych możliwych poziomach efektywności określonych w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 4, mającym zastosowanie do danej grupy produktów.

Kryteria udzielania zamówień mają, w stosownych przypadkach, minimalną wagę wynoszącą od 15 % do 30 % w procesie udzielania zamówień, co umożliwia im znaczący wpływ na wynik procedury przetargowej i faworyzuje wybór produktów najbardziej zrównoważonych środowiskowo.

Wartości docelowe wymagają, aby przynajmniej 50 % zamówień na poziomie instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających bądź na zagregowanym poziomie krajowym, w ujęciu rocznym lub wieloletnim, udzielanych było na produkty najbardziej zrównoważone środowiskowo, o których mowa w akapicie czwartym.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 73 ust. 3.